БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 95 (4301). | 12 май, 1971 йил, ЧОРШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида округ сайлов олди кенгашлари зўр активлик билан ўтмоқда. Бу кенгашларда қатнашаётганлар сайлов олди йиғилишларида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига кўрсатилган номзодларни қизғин қўллаб-қувватламоқдалар.

10 майда Тошкентдаги «Восток» клубини Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 17-Москва сайлов округи меҳнаткашлари коллективларининг вакиллари тўлдирдилар. Тошкент авиация заводи партия комитети секретарининг ўринбосари Т. Н. Нажмиддиновга сўз берилади. У самолётсозлар ўзларининг сайлов олди йиғилишларида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич **Брежнев** билан заводнинг илғор йиғувчи слесари Ориф **Раҳимхўжаевни** республика Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатганликларини маълум қилади. Нотиқ йиғилиш аҳлини шу номзодларни қўллаб-қувватлашга даъват этади.

Кенгаш қатнашчилари — меҳнаткашлар бир қанча коллективларининг вакиллари бу таклифни якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, Леонид Ильич **Брежнев** билан Ориф **Раҳимхўжаевга** мурожаат қилиб, 17-Москва сайлов округидан ўз номзодларини овозга қўйиш учун розилик беришларини сўрадилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 77-Ғазалкент сайлов округи меҳнаткашлари вакилларининг округ сайловолди кенгаши бўлиб ўтди. Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхознинг бош зоотехниги Т. Курпеев ушбу хўжалик меҳнаткашлари бош чўпон Айдарбек **Қўшкинбоевни** республика Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатганликларини айтиб, шу номзодни қўллаб-қувватлашни сўради. Сўзга чиққанлар бу таклифни қизғин маъқулладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Айдарбек **Қўшкинбоевга** мурожаат қилиб, 77-Ғазалкент сайлов округидан депутатликка номзодини овозга қўйиш учун розилик беришини сўрадилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 75-Далварзин сайлов округи меҳнаткашлари коллективлари вакилларининг округ сайлов олди кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари Ленин номли колхоз бригада бошлиғи Адолат **Рўзматовани** Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида Бекобод районидаги Ленин номли колхоз аъзолари, 2-«Далварзин» ва «3-«Далварзин» совхозлари коллективларининг сайлов олди йиғилишлари қабул қилган қарорларни якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, 75-Далварзин сайлов округидан депутатликка номзодини овозга қўйиш учун розилик беришини сўраб унга мурожаат қилдилар.

Округ сайлов олди кенгашларнинг қатнашчилари ишончли вакилларни сайладилар.

(ЎзТАГ).

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ОЛИЙ СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ОКРУГ САЙЛОВ КОММИССИЯЛАРИГА

ОЧИҚ ХАТ

Биз, КПСС Марказий Комитетининг қуйида имзо чеккан аъзолари ҳар биримиз корхоналар, колхозлар, совхозлар, муассасалар, ўқув юртларининг коллективларидан, шунингдек, сайловчиларнинг округ сайлов олди кенгашларидан алоҳида-алоҳида хатлар ва телеграммалар олдик. Бу хатлар ва телеграммаларда улар бизни бир қанча сайлов округларидан иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига депутатликка номзодларимизни кўрсатганликларини маълум қилиб, ана шу округларда овозга қўйилиш учун розилик беришимизни сўраганлар.

Биз иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига депутатликка номзодларимизни кўрсатган ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар, хизматчилар барча сайловчиларга сидқидилдан миннатдорчилик билдирамиз. Биз ўзимизга кўрсатилган ҳурмат ва ишончни тўла-тўкис улуғ ленинчи партиямизга кўрсатилган ҳурмат ва ишонч деб биламиз ва бу ишончга Коммунистик партия сиёсатини бутун халқ қўллаб-қувватлаётганлигининг яна бир далили, мамлакатимизнинг меҳнаткашлари ўз куч-қувватларини КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, янги беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашга сарфлашга аҳд қилганликлари деб қараймиз.

Ҳар биримиз фақат биргина сайлов округида овозга қўйилишимиз мумкинлиги учун КПСС Марказий Комитети бизнинг иттифоқдош республикалар Олий Советларига сайлов ўтказувчи қуйидаги сайлов округларида овозга қўйилишга розилик беришимизни тавсия этди:

Брежнев Л. И. — Бауман сайлов округи, Москва шаҳри, РСФСР.

Воронов Г. И. — Йошкар-ола сайлов округи, Мари АССР, РСФСР.

Гришин В. В. — Вишняков сайлов округи, Москва шаҳри, РСФСР.

Кириленко А. П. — Политехника сайлов округи — Ленинград шаҳри, РСФСР.

Косигин А. Н. — Фрунзе сайлов округи, Москва шаҳри, РСФСР.

Кулаков Ф. Д. — Нижний Ломов сайлов округи, Пенза области, РСФСР.

Кунаев Д. А. — Бақанас сайлов округи, Олмаота области, Қозоғистон ССР.

Мазуров К. Т. — Василий Остров сайлов округи, Ленинград шаҳри, РСФСР.

Пельше А. Я. — Краснооктябрьск сайлов округи, Волгоград шаҳри, РСФСР.

Подгорний Н. В. — Ленинград сайлов округи, Москва шаҳри, РСФСР.

Полянский Д. С. — Павловск сайлов округи, Олтой ўлкаси, РСФСР.

Суслов М. А. — Автозавод сайлов округи, Тольятти шаҳри, Куйбишев области, РСФСР.

Шелепин А. Н. — Пролетар сайлов округи, Калинин шаҳри, РСФСР.

Шелест П. Е. — Ленин сайлов округи, Киев шаҳри, Украина ССР.

Шчербицкий В. В. — Баглей сайлов округи, Днепропетровск области, Украина ССР.

Андропов Ю. В. — Новомосковск сайлов округи, Тула области, РСФСР.

Демичев П. Н. — Ленин сайлов округи, Ярославль шаҳри, РСФСР.

Машеров П. М. — Ленин сайлов округи, Минск шаҳри, Белоруссия ССР.

Мжаванадзе В. П. — Завод сайлов округи, Тбилиси шаҳри, Грузия ССР.

Рашидов Ш. Р. — Пахтаобод сайлов округи, Андижон области, Ўзбекистон ССР.

Устинов Д. Ф. — Ковров сайлов округи, Владимир области, РСФСР.

Капитонов И. В. — Подольск шаҳар сайлов округи, Москва области, РСФСР.

Катушев К. Ф. — Георгиу Деж сайлов округи, Воронеж области, РСФСР.

Пономарев Б. Н. — Завод сайлов округи, Саратов шаҳри, РСФСР.

Соломенцев М. С. — Миасс сайлов округи, Челябинск области, РСФСР.

Тегишли округ сайлов комиссиялари иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига депутатликка номзодларни рўйхатга олаётганларида ушбу мактубни ҳужжат сифатида қабул қилишларини сўраймиз.

БРЕЖНЕВ Л. И.	ПЕЛЬШЕ А. Я.	ДЕМИЧЕВ П. Н.
ВОРОНОВ Г. И.	ПОДГОРНИЙ Н. В.	МАШЕРОВ П. М.
ГРИШИН В. В.	ПОЛЯНСКИЙ Д. С.	МЖАВАНАДЗЕ В. П.
КИРИЛЕНКО А. П.	СУСЛОВ М. А.	РАШИДОВ Ш. Р.
КОСИГИН А. Н.	ШЕЛЕПИН А. Н.	УСТИНОВ Д. Ф.
КУЛАКОВ Ф. Д.	ШЕЛЕСТ П. Е.	КАПИТОНОВ И. В.
КУНАЕВ Д. А.	ШЧЕРБИЦКИЙ В. В.	КАТУШЕВ К. Ф.
МАЗУРОВ К. Т.	АНДРОПОВ Ю. В.	ПОНОМАРЕВ Б. Н.
		СОЛОМЕНЦЕВ М. С.

1971 йил 11 май

*

Назми Мирсоатова Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозининг илғор пиллачилик звеносига бошчилик қилади. У бошлиқ звено бу йил ҳар қути қурт уруғидан 110 килограммдан пилла олишга аҳд қилган. Ҳозир пиллабоқарлар қуртларни агротехника қоидалари асосида парвариш қилмоқдалар.

Суратда: Н. Мирсоатова иш устида.

Б. Сафаров фотоси.

ЮКСАК ИШОНЧ

Ўзбекистонда республика Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда.

Тошкент областида 84-Паркент сайлов округидан Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Сергей Тошқулович ТОШҚУЛОВ**, 92-Саид сайлов округидан Пискент районидаги Тельман номли колхоз аъзоси **Муҳаббат Эшбоевна ЗОКИРОВА**, 96-Тўйтепа сайлов округидан Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри **Анна Ивановна БРОДОВА** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ҚИММАТЛИ ТАШАББУС

Сирдарё область Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози меҳнатчилари КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш юзасидан амалий тадбирларни белгилаб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг беш йиллик планини қайта кўриб чиқдилар, пахтачилик ва чорвачиликни интенсивлашнинг, меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг янги резервларини аниқладилар.

Хўжалик раҳбарлари, мутахассислари ва илғорларининг «Сельская жизнь» газетасининг 1971 йил 7 май сонида босилган «Ленинград» колхозининг марралари» мақоласида колхознинг янги беш йилликда олган оширилган мажбуриятлари ва уларни бажариш юзасидан бошланган ишлари ҳақида батафсил ҳикоя қилинади.

«Ленинград» колхози меҳнатчилари янги беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан юксак мажбуриятлар қабул қилиб, Сирдарё область Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхози коллективини социалистик мусобақага чақирдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўз қарорида Сирдарё область Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози меҳнатчиларининг тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, пахта, сабзавот, озуқабоп экинлар, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга ва колхозчиларнинг моддий фаровонлиги, маданий ва маиший даражасини оширишга қаратилган қимматли ташаббусини маъқуллади.

Область ва район партия комитетлари зиммасига «Ленинград» колхози тадбирларини кенг муҳокама қилишни ва ундан ўрнак олиб, ҳамма хўжаликларда мавжуд резервлардан тўла фойдаланишни кўзлаб тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, пахта, гўшт, сут ҳамда бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан амалий тадбирларни ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика, область ва район газеталари редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига Сирдарё областидаги «Ленинград» колхози ташаббусининг ёйилишини ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун социалистик мусобақасининг боришини кенг ёритишни топширди.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхози деҳқонлари бу йил янги марраларни кўзлашмоқда.

Колхозда чигит экиш намунали олиб борилди. Натижада 990 гектар майдонга экилган чигит бир текис униб чиқди.

Пахтакорлар пайкалларда ғўзаларни биринчи парваришлаш ишларини тугаллаяптилар. Шунингдек, ниҳолларни яганалаш иши ҳам давом эттирилмоқда. Колхозчилар бу йил ҳар гектар ердан 20 центнер ўрнига 28 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаганлар.

Дала ишлари колхознинг Х. Тўрахўжаев, С. Хўжааҳмедов бошлиқ илғор бригадаларида айниқса намунали йўлга қўйилган. Бу бригада коллективлари яганалаш ишларини яқин уч-тўрт кун ичида тугаллашга аҳд қилганлар. Ҳозир барча пайкалларда бу муҳим агротехник тадбир амалга оширилмоқда.

П. ЭРГАШЕВ.

БЎКАЛИКЛАР ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ТЕЗЛАШТИРИНГ

Далаларга файз кириб, кундан-кун гўзаллашиб бораяпти. Кечагина ердан ёриб чиққан мурғак ғўза ниҳоллари аста-секин бўй чўзиб, кенг пайкалларда яшил квадрат ҳосил қилмоқда. Ўз ишига меҳр қўйган деҳқонлар далаларда жавлон урмоқдалар. Бундай миришкор деҳқонлар Бўка районида ҳам оз эмас.

Агар районда бултургидек шижоат ва маҳорат билан иш олиб борилса, бу йил ҳам, шубҳасиз, катта ғалабаларга эришилади. Шунинг учун ҳам бўкаликлар пландаги 43500 ўрнига 55 минг тонналик пахта хирмони кўтарамиз, демоқдалар.

Бу мақсадга эришиш айни кунлардаги ғўза парваришига, дала ишларини уюшқоқлик билан олиб борилишига, техника воситалари ва ишчи кучларидан тўғри фойдаланишга боғлиқ.

Умуман районда ғўза парвариши бултургига нисбатан орқада. Бир қатор хўжаликлар ғўза парваришида кейинда қолиб, районни орқага тортмоқдалар. Айниқса «Коммунизм», Карл Маркс номли, Тимирязев номли, Фрунзе номли, Мичурин номли колхозлар ғўзани ягана қилишда сусткашлик қилаётирлар. Карл Маркс номли колхоздаги 1015 гектар пахта майдонидан шу пайтгача 38 гектар ердаги ғўза ягана қилинган, холос. Фрунзе номли колхозда 930 гектар пахта майдонидан оз қисми ягана қилинди.

Ғўза парваришида техниканинг роли катта. Лекин, районда 512 трактордан 490 тасига культиватор осилган. Ғўза қатор ораларида ишлаб турган тракторлар 448 тадан ошмайди.

Эрта-индин ғўзани иккинчи озиқлантириш бошланади. Бунинг учун ҳар бир тракторга «СУЗ» культиватори осилиши лозим. Лекин бу ерда мавжуд тракторлардан фақат бешдан бирига культиватор осилган.

Бўкаликлар ўз шуҳратларини йўқотмасликлари керак. Касбини улуғлаган деҳқонлар бутун имкониятлардан фойдаланиб, ғўза парваришини кучайтириб юборишлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ҚИНЕМАТОГРАФЧИЛАРНИНГ II БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

МОСКВА, 11 май. (ТАСС). Бугун Катта Кремль саройида кинематографчиларнинг II Бутуниттифоқ съезди ўз ишини бошлади.

Мажлис аҳли қарсаклар билан кутиб олган В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар президиумга чиқиб ўтиришди. Улар билан бирга совет киносининг таниқли арбоблари, ижодий ташкилотлар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ҳам ўтиришибди.

Кино режиссёр С. А. Герасимов кириш нутқи сўзлаб съездни очди.

КПСС XXIV съезди қарорлари оммага

ЙИЛЛАР МАЗМУНИ

Ҳар йилнинг мазмуни бошқа-бошқа, чунки, одамзод қўлга киритган ютуқлари билан ҳеч қачон қаноатланмас, ҳамиша олдинга қараб интилаберар экан.

Бултур, юбилей йилида колхозимиз аъзолари катта ғалабага эришдилар. Айниқса, хўжалигимизнинг етакчи тармоғи — пахтачилик соҳасидаги ютуқлар қувончли бўлди. 1217 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25,6 ўрнига 29,3 центнердан ҳосил олинди.

Малик Турсунов бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 34,5 центнердан ҳосил кўтариб, ҳосилдорликда пешқадам бўлдилар. Самад Чинтошев, Қўзибой Ражабов, Мўҳаммад Исломов бошлиқ бригада аъзолари ҳосилдорликни 32-32,5 центнерга етказдилар.

Муҳаммад Исломов, Эргаш Ўзбеков бошлиқ бригадалар ери қолоқ ва камҳосилли, захкаш, тўқай ерлар. Аммо улар шу ерларда ҳам юқори ҳосил олиш мумкинлигини амалда кўрсатдилар, 32-27,5 центнерга етказиб ҳосил олиб, пландагидан 6,4-2,4 центнердан кўп пахта етиштиришга муяссар бўлдилар.

КПСС XXIV съезди Директиваларидан руҳланган колхозчиларимиз ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар. Бу мажбурият ўтган йили эришилган даражани мустаҳкамлаб қолишдангина иборат бўлмай, шу билан бирга ундан анча ўзиб кетишдан ҳам иборатдир. Агар бултур ҳосилдорлик пландагидан 3,53 центнердан оширилган бўлса, бу йил 6,4 центнер оширилиши керак: яъни 3080 ўрнига 3600 тонналик хирмон кўтаришимиз лозим.

Мўл ҳосилнинг асосий шартларидан бири кузги шудгордир. Шу сабабли кузда барча пахта майдонларига суперфосфат солиб, сифатли шудгор қилинди. Қиши билан 3200 тонна гўнг тайёрланди.

Бу йил тўла гектарлар ҳосил қилишга, деҳқончилик маданиятини оширишга алоҳида эътибор беріляпти. Ҳар қарич ердан унумли фойдаланиш шиоримиз бўлиб қолди. Шу топгача фойдаланилмай келаётган, лекин гектар ҳисобига кирадиган уватлар, йўллар, ер бурчакларида қолган 12 гектар ер пахта майдонига қўшилди.

Колхознинг 6 ва 7-бригадаларида ер ости сувлари юза, мавжуд зовурлар анчадан бери тозаланмас, ерларнинг мелиоратив аҳволи яхши эмасди. Бу йил 2 километр узунликдаги зовур қазилди, ер ости сувлари анча қочирилди.

Колхозда ерга ер қўшишга ҳам алоҳида эътибор берилияпти. Шу мақсадда қирдан 40 гектар ер ўзлаштирилиб, экин майдонига айлантирилди. Сув чиқариш учун ариқлар олинди.

Бу йил биз чигитни эртароқ экишга, экиш билан бир вақтда ҳар гектар ерга 100 килограммдан азот солишга ҳаракат қилдик. Бунинг учун 17 сеялка ёнида «СУЗ» трактори ишлаб турди.

Бир қисм ерга вилтга чидамли «Тошкент-П» нав чигити экдик.

Ердаги намни сақлаб қолиш ғаллачиликда ҳам катта аҳамиятга эга. Колхозимизда 1753 гектар ғалла майдони бор. Ғаллакорлар бу йил пландаги 9 ўрнига 15 центнердан ғалла етиштириш мажбуриятини олганлар. Чунки, ўтган йилги иш тажрибаси, яъни ғаллани озиқлантириш, борона қилиб нам сақлаш яхши натижа берди. Борона қилинган ва озиқлантирилган ҳар гектар ердан бултур 14 центнердан ғалла олинди. Шунинг учун бу йил 765 гектар ердаги ғалла майдони борона қилиб, озиқлантирилди.

Колхозчилар чорва, пилла маҳсулотларини кўпайтириш учун ҳам бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу йил пилла қурти учун озуқа базасини мустаҳкамлаш мақсадида 60 минг туп тут кўчати ўтқазилди. Чорвадорларимиз 208 ўрнига 240 тонна сут, 70 тонна гўшт, 69 центнер жун етиштириш ва давлатга сотиш, 1600 бош қўзи олиш планини ошириб бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Улар ҳеч шубҳасиз, ўз сўзларининг устидан чиқадилар. Ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни шараф билан адо этадилар.

М. ДЎСАБОЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз раиси.

Ш. ЖАМИРОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

М. МЕЛИЕВ,
колхоз бош агрономи.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

СУТ СОҒИБ ОЛИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҲАР БОШ СИГИРДАН СУТ СОҒИБ ОЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1971 ЙИЛ 1 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Килограмм ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — 1971 йилги мажбурият, учинчи стун — тўрт ойда соғиб олинган сут

Калинин	2500	771	Пискент	2000	564
Юқори Чирчиқ	2400	770	Бекобод	1900	561
Янгийўл	2600	726	Бўстонлиқ	1700	503
Оржоникидзе	2400	705	Бўка	1700	493
Ўрта Чирчиқ	2000	687			
Оққўрғон	2300	604	Область бўйича	2300	660

Областимиз чорвадорлари олдида беш йилликнинг дастлабки йилида 70 минг 117 тонна сут тайёрлашдек шарафли вазифа турибди. Улар пландаги сутни етказиб бериш учун шу кунларда ғайрат кўрсатиб ишлашмоқда. Мажбуриятни ва планни ошириб бажариш учун ҳар бош қорамолга етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди. Сигирлар зотини яхшилаш йўлида ҳам анчагина тадбирлар амалга оширилмоқда. Буни область статистика бошқармаси юборган юқоридаги маълумотлардан яққол кўрса бўлади.

Колхоз ва совхозлардаги соғин сигирларнинг ҳар биридан ўтган тўрт ой ичида 660 килограммдан сут соғиб олиб давлатга топширилди. Бу ўтган йилнинг ана шу давридагига нисбатан сигир бошига 100 килограммдан кўпроқни ташкил этади.

Кўпчилик районларда сут тайёрлаш ишлари яхши бормоқда. Калинин, Юқори Чирчиқ, Янгийўл, Оржоникидзе районларида ўтган вақт ичида ҳар бош сигирдан 700 килограммдан ошириб сут соғиб олишга эришилган бўлса, бўкалик чорвадорлар эндигина 493 килограммдан сут соғиб олишган.

Берилган маълумотлар таҳлил қилинганда областимиздаги колхозлар совхозларга нисбатан яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўтган йилнинг тўрт ойида колхозларда 11 минг 779 тонна сут тайёрланган бўлса, бу йилнинг ана шу даврида 14 минг 206 тоннадан кўпроқ сут сотишга эришганлар. Бу ўтган йилга қараганда 2417 тонна кўп демакдир. Лекин совхозлар министрлигига қарашли хўжаликларда ўтган йилга нисбатан деярлик силжиш сезилмайди. Оққўрғон районидаги совхозлар сут тайёрлашда жуда паст кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар ўтган йилнинг тўрт ойида 820 тоннага яқин сут тайёрлаган бўлсалар, бу йилнинг ана шу даврида ўтган йилгига нисбатан 230 тонна кам сут тайёрлаб анча орқада қолаётирлар. Ана шундай ачинарли фактлар айрим колхоз ва совхозларда ҳам мавжуд. Афсуски, бу хўжаликларда чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорва молларини зооветеринария қоидаларига риоя қилган ҳолда боқиш, қатъий рацион асосда озуқалар бериш ишларига етарли эътибор берилмаётганлиги сабаб бўлмоқда.

Ҳар бир чорвадор ўзига топширилган вазифани сидқидилдан бажарсин, планлар ва мажбуриятларни ошириб адо этиш учун барча тадбирларни кўрайлик. Областимизнинг бу соҳадаги улкан вазифаларини шараф билан бажарилишига муносиб ҳисса қўшайлик.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН—КОММУНИЗМ САРИ

Европадаги вазиятни янада яхшилаш ўтган йили тузилган Совет-Ғарбий Германия ва Польша — Ғарбий Германия шартномаларини ратификация қилиш; Ғарбий Берлинга алоқадор проблемаларни бартараф этиш; ГДР билан ГФР ўртасида тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатиш; Чехословакия Социалистик Республикасининг Мюнхен битимини аввал бошданоқ ҳақиқий эмас деб эътироф қилиш тўғрисидаги адолатли талабини қондириш сингари масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқ.

Партиянинг XXIII съезди билан XXIV съезди ўртасидаги даврда ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома кучга кирди. Космосда, денгизлар ва океанлар тубида ядро қуролини жойлаштиришни тақиқлайдиган шартномалар тузилди. Тинчликни мустаҳкамлаш соҳасидаги совет программаси **ҳозирги замон қурол-яроғларининг энг хатарли турларини чеклаш ва тақиқлашни кўзда тутувчи тадбирлар комплексини** ўз ичига олади. Бу ўринда ядро, химия ва бактериология қуролини тақиқлайдиган шартномалар тузиш; ядро қуроли синовларини, шу жумладан Ер остидаги синовларни ҳамма жойда ва ҳамма давлатларнинг тўхтатиши; дунёнинг турли районларида ядросиз зоналар вужудга келтириш; ядро қуролига эга бўлган ҳамма давлатларнинг ядро қуролини тарк этиш, шу мақсадда беш ядроли давлат — СССР, АҚШ, ХХР, Франция ва Англиянинг конференциясини чақириш назарда тутилади.

Қуролсизланиш ҳозирги замоннинг энг муҳим халқаро проблемаларидан биридир. Совет Иттифоқи уруш хавфини камайтирадиган конкрет натижаларга эришишга интилмоқда.

Қуролсизланиш пойгасини тўхтатиш йўлидаги курашни активлаштириш зарур. Совет Иттифоқи қуролсизланишга доир ҳамма масалаларни қараб чиқиш учун жаҳон конференциясини чақиришни таклиф қилмоқда. Социалистик мамлакатлар ажнабий ҳарбий базаларни тугатиш, ҳарбий мухолифлик айниқса хатарли бўлган районларда (аввало, Марказий Европада) қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш зарур деб ҳисоблайдилар. СССР ҳарбий харажатларни қисқартириш тўғрисида келишиб олишга тайёр.

Бизнинг мамлакатимиз халқларнинг ўз озодлиги йўлидаги адолатли курашини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди, СССРнинг озод бўлган мамлакатлар билан сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлиги йил сайин кенгайиб бормоқда. Совет Иттифоқининг тинчлик учун кураш программаси **мустамлака режимлари қолдиқларини тугатиш тўғрисидаги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қарорларини тўла-тўкис амалга ошириш зарурлигини, ирқчилик ва апартеид кўринишларини ялписига қоралаш ва бойкот қилишни** кўзда тутади.

Империалистларнинг пропагандаси «Совет хавфи» тўғрисидаги афсонани яна рўкач қилиш учун ҳар хил йўллар билан уриниб кўрмоқда. Лекин Совет Иттифоқининг ўзига ёт бўлган ниятларни унга тўнкаш йўлидаги уринишлар халқларни алдай олмайди. Бизнинг давлатимиз ҳалол тинчлик сиёсатини ўтказмоқда. У ҳеч бир давлатнинг территориясига даъво қилаётгани йўқ, у ҳеч кимга хавф солаётгани йўқ, у ҳамма халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиши тарафдоридир.

Биз билан **ўзаро манфаатли ҳамкорликни ҳамма соҳаларда ривожлантиришга интилаётган давлатлар билан Совет Иттифоқи ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини кенгайтиришга тайёр.**

Пропагандист ва тингловчилар Совет Иттифоқининг КПСС ишлаб чиққан тинчликни мустаҳкамлаш программасидаги конкрет моддалар тўғрисида гапирганда матбуотимиздан қўшимча материал топиб мисолга келтирсалар фойдали бўлади.

Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун курашишнинг КПСС XXIV съезди эълон қилган программаси кенг кўламда қўллаб-қувватланди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари бу программани қизғин маъқуллайдилар. Уни коммунистик партиялар, прогрессив жаҳон жамоатчилиги табриклайди. КПСС нинг ҳамма мамлакатларга ва ҳукуматларга мурожаат қилиб айтган конкрет таклифлари халқаро вазиятни соғломлаштиришга, шубҳасиз, ёрдам беради, ялпи тинчлик ва ижтимоий тараққиёт ишини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

АДАБИЕТНИНГ ҚИСҚА РЎЙХАТИ

В. И. ЛЕНИН. **«Коммунизмда болаларча «сўллик» касали».** Асарлар, 31-том, 5—24-бетлар.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг резолюцияси. 1 бўлим.

Ҳинди-Хитой халқларига озодлик ва тинчлик берилсин! КПСС XXIV съездининг мурожаати. «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1971 йил 9 апрель сони.

Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик бўлсин! КПСС XXIV съездининг баёноти. «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1971 йил 9 апрель сони.

Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро кенгашининг ҳужжатлари. (Москва 1969 йил 5—17 июнь). Сиёсий адабиёт нашриёти, Москва, 1969 йил.

Л. И. БРЕЖНЕВ. КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ҳисобот доклади. 1 бўлим.

А. Н. **КОСИГИН. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари.** VI бўлим.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎРГАНУВЧИЛАРГА ЁРДАМ

ПАРТИЯ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТИНИНГ ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДАГИ АСОСИЙ МАСАЛАЛАРИ

(Боши газетамизнинг 11 май сонида).

Партия XXIV съездининг материалларини ўрганишда бу мавзу алоҳида ўрин тутади. Инсон фаолиятининг асосий соҳаси бўлган моддий ишлаб чиқариш соҳасидаги вазифалар партиянинг иқтисодий сиёсатида ўзининг мужассам ифодасини топмоқда. Шу сабабли хўжалик қурилиши, жамиятнинг иқтисодий ривожланиши проблемалари Коммунистик партиянинг ва социалистик давлатнинг диққат марказида турибди. Бу нарса КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида, партия XXIV съездининг қарорларида янги куч билан уқтириб ўтилди.

Бу мавзуни ўрганишга бағишланган биринчи машғулотда қуйидаги масалаларни кўриб чиқиш тавсия этилади:

1. **Партия иқтисодий сиёсатининг ҳозирги босқичдаги вазифалари.**
2. **Халқни фаровон қилиш — КПСС иқтисодий сиёсатининг олий мақсади.**

Иккинчи машғулотда қуйидаги проблемалар кўриб чиқилиши мумкин.

3. **Ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш—халқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили.**
4. **Бошқарув системасини такомиллаштириш — партия иқтисодий сиёсатининг энг муҳим масаласи.**

Маълумки, янги жамиятнинг моддий-техникавий базасини вужудга келтириш мамлакатимиздаги иқтисодий, социал-сиёсий проблемаларнинг ва маданий қурилиш проблемаларининг ҳал қилувчи қисмидир.

Бу вазифани ҳал қилиш йўллари ва методлари, табиийдирки, конкрет тарихий вазиятга, жамият ҳаётининг у ёки бу даврдаги ўзига хос шароитга боғлиқдир. Мана шуларнинг ҳаммаси халқ хўжалигига раҳбарлик қилишда жуда катта тажриба тўплаган иқтисодий қурилишнинг конкрет шарт-шароитини сергаклик билан ҳисобга олиб чуқур анализ қила оладиган партиянинг иқтисодий сиёсатида ўз ифодасини топади.

КПСС XXIV съездининг қарорлари ва ҳужжатларида мамлакат хўжалигини ривожлантиришнинг **ҳозирги босқичига хос хусусиятлар илмий жиҳатдан** тавсифлаб берилганлигини пропагандист машғулотларда кўрсатиб бериши айниқса зарур. Съезднинг янги беш йилликка доир директиваларини ишлаб чиқишда ҳозирги босқичга хос мана шу хусусиятларнинг тавсифи асос қилиб олинди. Шуни кўрсатиб ўтиш керакки, мамлакатимизда социализм ғалаба қозонган 30-йилларнинг охиридаги даврга нисбатан экономика ва бутун ижтимоий ҳаётда янги муҳим жиҳатлар пайдо бўлди. Буларнинг энг муҳими шуки, халқнинг қаҳрамонона меҳнати натижасида ўттиз йилдан сал кўпроқ вақт ичида СССРда ривожланган социалистик жамият қурилди. Шу туфайли, партия иқтисодий сиёсатининг, халқ хўжалигига планли раҳбарлик қилишнинг туб масалаларига бевосита алоқадор бўлган бир қанча омиллар вужудга келди.

Бу омиллар Марказий Комитетнинг КПСС нинг XXIV съездига қилган ҳисобот докладида чуқур ва ҳар томонлама очиб берилди. Шу ҳисобот докладида кўрсатиб ўтилдики, ҳозирги вақтда мамлакатимизнинг жуда катта иқтисодий имкониятлари бор, бу иқтисодий имкониятлар кўп тармоқли индустрияга ва йирик колхоз-совхоз ишлаб чиқаришига, илғор фанга, малакали ишчи кадрларга ва мутахассисларга, хўжалик раҳбарларига асосланади. Ҳозир мамлакатимизда ҳар кун қарийб 2 миллиард сўмлик ёки ўттизинчи йилларнинг охиридагига қараганда ўн баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Сўнгра, ҳозирги хўжалик тараққиёти тез ривожланиб бораётган, социалистик хўжалик системаси шароитида айниқса кенг майдонга эга бўлган фан-техника революцияси билан чамбарчас боғланган. Ниҳоят, СССР ривожланишининг ташқи шароитлари анча ўзгариб кетди. Урушдан кейинги даврда жаҳон социалистик системаси вужудга келди. Қардош мамлакатларнинг ҳамкорлиги мустаҳкамланмоқда, уларни иқтисодий интеграциялаш жараёни тобора кенг авж олмоқда. Бир бирига қарама-қарши бўлган иккита жаҳон системасининг иқтисодий ва илмий-техникавий мусобақаси социализм билан капитализм ўртасидаги синфий курашнинг бир соҳаси бўлиб, бунинг роли ҳам анча ошганлиги катта аҳамиятга эга.

Мана шуларнинг ҳаммасидан кўриниб турибдики, хўжалик қурилиши вазифаларини ҳал этишда бизнинг иқтисодий имкониятларимиз кенгайиб бормоқда, шу билан бирга эса экономика олдига қўйилаётган талаблар ҳам ошиб бормоқда. Социал ва иқтисодий тараққиётнинг жуда **кўп проблемаларини бир йўла ҳал қилиш зарурлиги** ҳозир ҳар қачонгидан ҳам ўткирроқ масала бўлиб турибди. Бу қадар кўп проблемаларни бир йўла ҳал қилиш халқ хўжалигининг турли соҳаларини ва бутун, ижтимоий ҳаётни бир маромда, пропорционал равишда ривожлантиришга эришиш учун **кўпроқ имконият яратиб беради.**

Қишлоқ хўжалигини, халқ истеъмоли буюмлари чиқараётган тармоқларни, аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришнинг янги беш йилликка планлаштириб қўйилган кўрсаткичлари ҳам хўжалик қурилиши янада анча кенгайтирилаётганлигидан далолат беради. Уттизинчи йилларда ва Улуғ Ватан урушидан кейинги дастлабки йилларда ички ва ташқи бир қанча сабабларга кўра, биз халқ хўжалигининг мана шу тармоқларига етарли маблағлар сарфлаш имкониятига эга эмас эдик. Ўша вақтларда жамғармаларнинг энг кўпини оғир индустрияни ривожлантиришга сарфлаш зарур эди, чунки оғир индустрия Совет давлати иқтисодий қудратининг ва мустақиллигининг, унинг юксак даражадаги мудофаа қувватининг мустаҳкам негизидир. Эндиликда аҳвол ўзгариб кетди. Халқ хўжалик практикаси шуни кўрсатиб турибдики, капитал маблағлардан ва мавжуд ресурсларнинг ҳаммасидан оқилона фойдаланилган тақдирда колхоз-совхоз ишлаб чиқаришини, истеъмол воситалари чиқаришни анча тез кўпайтириш мумкин, аҳолига кўрсатиладиган пуллик ва текин хизматлар ҳажмини сезиларли равишда кўпайтириш мумкин. Шу нарса диққатга сазовордирки, беш йил ичида сарфланадиган жами капитал маблағлар 40 процент оширилгани ҳолда давлат томонидан қишлоқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағлар 1,7 процентдан кўпроқ, енгил саноатга сарфланадиган маблағлар 1,9 баравар, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатига сарфланадиган маблағлар 1,6 баравар кўпайтирилади.

Совхозлар ва колхозларнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида ҳал қилувчи қадам қўйилади. Бу эса келгусида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва қишлоқларни қайта қуриш проблемаларини тўла равишда ҳал этишга, деҳқончиликнинг табиатнинг инжиқ кучларига боғлиқ бўлишини камайтиришга имкон беради. Шу беш йилликнинг ўзидаёқ ҳар йили етиштириладиган доннинг ўртача миқдорини 195 миллион тоннага, гўштнинг (сўйилган вазндаги) ўртача миқдорини 14,3 миллион тоннага, сутни 92,3 миллион тоннага, тухумни 46,7 миллиард донага етказиш мўлжаллаб қўйилди.

Съезд енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини замонавий техника билан ускуналаш тўққизинчи беш йилликнинг энг катта вазифаси эканлигини кўрсатиб ўтди. «Б» группасининг ялпи маҳсулоти 44—48 процент кўпайтирилади. Бу группа тармоқлари «А» группасининг тармоқларига нисбатан тезроқ ривожлантирилади. «А» группаси тармоқларида эса ўсиш 41—45 процентни ташкил этади. Меҳнаткашлар учун бериладиган моддий неъматлар ҳажми кўпайтирилиши билан бирга халқ хўжалиги пропорцияларининг бундай қайта қурилиши социалистик экономиканинг турли соҳалари ўртасида энг оптимал, бир-бири билан мезонлаштирилган муносабатларни аста-секин вужудга келтиришга имкон беради. Миллий даромад ва жамғармаларни ўстириш манбалари кенгайтирилади, пул муомаласи тезлаштирилади.

КПСС XXIV съездининг директиваларида ва резолюциясида аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаларини тез суръатлар билан ривожлантириш ҳам ҳар томонлама асослаб берилди. Бу соҳанинг ривожланиш даражаси жамиятнинг моддий-техника базаси нақадар мукаммал эканлиги билан, бинобарин, ходимлар меҳнатининг самарадорлиги билан ҳам тўла равишда ва батамом белгиланади. «Маҳсулотлар миқдори айни бир даражада бўлгани ҳолда, деган эди К. Маркс, ишлаб чиқарувчи аҳоли ишлаб чиқармайдиган аҳолига нисбатан нақадар кам бўлса, мамлакат шу қадар бой бўлади. Зеро ишлаб чиқарувчи аҳолига нисбатан камлиги меҳнат унумдорлиги нисбатан юксак даражада эканлигининг фақат бошқача тарзда ифодалашдир», (К. Маркс ва Ф. Энгельс Асарлар, 26-том, 1-қисм, 215-бет).

Бутун халқ хўжалиги тез суръатлар билан ўсаётган шароитда аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасининг орқада қолишига сира йўл қўйиб бўлмайди. Меҳнаткашларнинг маданий ва техникавий даражаси, уларнинг сиҳат-саломатлиги маънавий тараққиёти, шунингдек уларнинг дам олиш ва бўш вақти, уларнинг баракасиз рўзғор меҳнатидан озод қилиниши маориф, соғлиқни сақлаш, савдо умумий овқатланиш, уй-жой коммунал хўжалиги, пассажир транспорти ва шу кабиларнинг ривожланиш даражаси билан белгиланади. Жамият аъзоларининг меҳнат активлиги, етилган халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этишда уларнинг қатнашуви эса, мана шуларнинг ҳаммасига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Иқтисодий қурилиш жабҳасини кенгайтириш, табиийдирки, хўжалик тадбирларини ҳар томонлама илмий асослаб беришни талаб қилади. Шу сабабли халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг зарур проблемаларини ҳал этишга **комплекс тарзда ёндошиш** КПСС XXIV съездининг Директиваларига асос қилиб олинди. Бундан олдинги беш йилликдаёқ мана шу тарзда иш олиб бориш яхши натижалар берган эди. Партия ва ҳукуматимиз халқ хўжалигини янада ривожлантиришни ва мамлакат мудофаасини мустаҳкамлашни омманинг фаровонлигини оширишнинг анча тез суръатлари билан қўшиб олиб боришдек катта ва мураккаб **вазифани муваффақиятли бажардилар.** Жамғариш ва истеъмол қилиш учун фойдаланиладиган миллий даромад ўрта ҳисобда йилига 7,1 процент кўпайди, ижтимоий меҳнат унумдорлиги беш йил ичида 37 процент ошди. 1970 йилнинг ўзидаёқ урушдан олдинги беш йилликларнинг ҳаммасидагига қараганда тахминан икки баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Қишлоқ хўжалигида 186 миллион тоннадан кўпроқ дон етиштирилди. 1966—1970 йилларда 1900 тага яқин катта саноат корхоналари ва объектлар ишга туширилди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда меҳнаткашларнинг реал даромадлари партия XXIII съездининг директиваларида кўзда тутилган 30 процент ўрнига 33 процент кўпайди. Шундай қилиб коммунистик қурилишнинг янги вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун мустаҳкам замин ҳозирланди.

Лекин партия мавжуд камчиликлардан, ечилмаган проблемалардан кўз юммайди. Маҳсулотнинг баъзи муҳим турларини ишлаб чиқариш планлари ўтган беш йиллик ичида тўла бажарилмай қолди. Кўпгина министрликлар меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқларини адо этмадилар.

Иқтисодий ва социал проблемаларни комплекс равишда ҳозир белгилаб берилаётган ва партиянинг XXIII съезди бошлаб берган йўл ҳам аниқланган камчиликларни тугатишни, хўжалик ва бутун ижтимоий тараққиёт жараёнида вужудга келаётган жуда мураккаб алоқаларни қатъий ҳисобга олиш асосида халқ хўжалигини кенг ривожлантириш мақсадини кўзламоқда. Мана шу тарзда комплекс ёндошиш КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида партия иқтисодий сиёсатининг бундан буёнги даврга мўлжалланган уч асосий вазифаси тариқасида энг умумий тарзда таърифлаб берилди. Бу вазифалар шуки, биринчидан меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ушбу беш йилликда ҳам, шунингдек бундан буёнги узоқ давр давомида ҳам янада анча юксалтириш керак. Иккинчидан, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширадиган барча иқтисодий ва социал ресурслардан, аввало фан-техника революциясининг энг янги муваффақиятларидан тўла фойдаланиш керак. Учинчидан, халқ хўжалигига қилинадиган планли раҳбарликни ва уни бошқаришни ҳар доим такомиллаштириб бориш керак.

Хўжалик, социал ва техника тараққиёти вазифаларини комплекс равишда ҳал этиш ҳар бир саноат корхонасининг, колхоз, совхознинг фаолиятида муҳим ўрин олиши лозим. Бу масалани илмий конференцияда, партия ўқуви системасининг тингловчилари билан ўтказиладиган машғулотларда муҳокама қилиш фойдали бўлади.

Янги беш йиллик иқтисодий проблемаларининг умумий комплексига кирган проблемалардан ишлаб чиқарувчи кучларни рационал жойлаштириш ва халқ хўжалигидаги территориал проблемаларни яхшилаш проблемасининг аҳамияти съездда айниқса уқтириб ўтилди. Мамлакатнинг шарқий районларидаги табиий ресурсларни янада тез ривожлантириш ва иқтисодий потенциални кўпайтириш съезд қарорларида белгилаб берилди. Энергетика ресурсларига бой бўлган Сибирь, Қозоғистон ва Ўрта Осиёда энергияни кўп талаб қиладиган янги саноат корхоналари қурилади. (Бу масалага доир конкрет материал съездда сўзга чиққан кўпгина делегатларнинг, иттифоқдош республикалар, ўлкалар ва областлар партия ташкилотлари раҳбарларининг нутқларида айтиб ўтилган).

Социалистик ҳамдўстликни янада мустаҳкамлаш ва Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий интеграциясини изчил ривожлантириш мақсадида социалистик мамлакатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар янги беш йилликда ҳар томонлама такомиллаштирила беради ва кенгайтирилади. Бунинг учун қардош мамлакатлар ҳамкорлигининг комплекс формаларини планли равишда ривожлантириш кўзда тутилади. Жумладан, халқаро ишлаб чиқариш кооперациясини ва ихтисослаштиришни ривожлантириш, ёқилғи, энергетика ва хом ашё саноати тармоқларини биргаликда ривожлантириш мақсадида манфаатдор мамлакатларнинг ресурсларини ўзаро манфаатли асосда бирлаштириш йўли давом эттирилади. Германия Бирлашган социалистик партияси делегациясининг раҳбари ўртоқ Вальтер Ульбрихт КПСС XXIV съездида сўзлаган нутқида қайд этиб ўтганидек, социалистик ҳамдўстлик тарихида биринчи бўлиб ҳозирги вақтда Совет Иттифоқининг ва бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг беш йиллик планларини бевосита ишлаб чиқариш жараёнида бу планлар келишиб тузилмоқда, мана шу муҳим омил социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг саноати ва ресурсларини биргаликда ривожлантириш борасида катта роль ўйнайди.

Ривожланаётган ёш мамлакатлар билан барқарор иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилишга интилаётган капиталистик давлатлар билан ташқи савдо муносабатларини кенгайтириш ҳам кўзда тутилди.

Халқ фаровонлигини ошириш партия иқтисодий сиёсатининг олий мақсадидир. Бу мақсад социалистик ишлаб чиқаришнинг объектив шароитидан бевосита келиб чиқади. Маълумки, социалистик ишлаб чиқаришнинг асосий мақсади меҳнаткашларнинг муттасил ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондиришдан, жамиятнинг барча аъзолари эркин, ҳар томонлама ривожланиши учун тобора қулайроқ шароит яратиб беришдан иборатдир.

Совет ҳокимиятининг биринчи кунлариданоқ Коммунистик партия ва социалистик давлат социалистик ишлаб чиқаришнинг ана шу олий мақсадини оғишмай амалга ошириш учун барча зарур чораларни кўрдилар. Ривожланган социалистик жамият қурилиб бўлганидан кейин бу мақсадни амалга ошириш имконияти анча кенгайди. Буни, жумладан, саккизинчи беш йиллик якунларидан ҳам билиш мумкин.

Миллий даромадни ўстиришнинг йиллик ўртача суръатлари 1965—1970 йилларда бундан олдинги беш йилликларга қараганда анча тезроқ бўлди. Миллий даромаднинг умумий ўсиши 41 процентни ташкил қилди. КПСС XXIII съездининг директиваларида ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақини камида 20 процент ошириш кўзда тутилган эди. Ҳақиқатда эса ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 26 процент кўпайди ва 1965 йилдаги 96,5 сўм ўрнига 1970 йилда 122 сўмга етди. Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида минимал иш ҳақи оширилди. Ишчи ва хизматчиларнинг бир қанча категориялари иш ҳақидан олинадиган даромад солиғи ставкалари камайтирилди. Шаҳар аҳолисининг турмуш даражаси билан қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини бир-бирига яқинлаштириш давом эттирилди. Колхозларда меҳнатга гарантияланган ҳақ тўлаш жорий қилинди. Колхозчиларнинг ижтимоий хўжаликдан олаётган даромадлари ўтган беш йилликнинг охирги йилида 1965 йилдагига нисбатан 42 процент ошди. Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳолига берилаётган тўловлар ва имтиёзлар беш йил ичида бир ярим баравардан зиёдроқ кўпайди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда тўловлар ва имтиёзлар 1965 йилдаги 182 сўм ўрнига 1970 йилда 262 сўмни ташкил этди. 1966—1970 йиллар ичида мамлакатда умумий саҳни 518 миллион квадрат метрдан иборат уй-жой биноси қурилди, бу эса 55 миллион нафарга яқин кишининг уй-жой шароитини яхшилашга имкон берди. Халқ фаровонлигини ошириш борасида жамиятимиз эришган муваффақиятнинг бир қисми мана шундай.

Ҳозир биз эришилган натижаларни мустаҳкамлаш билан бирга яна олға томон ҳам ҳаракат қилишимиз керак. КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида кўрсатиб ўтилганидек, иқтисодий ривожланишни аҳолининг турмуш даражасини ошириш масалаларига яна кескин равишда буриш зарур. Партия XXIV съездининг Директиваларида бундай деб ёзилган: **беш йилликнинг асосий вазифаси социалистик ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни тезлаштириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборатдир».**

Директиваларнинг мана шу моддасида социалистик ишлаб чиқаришни ривожлантириш мақсадигина кўрсатилиб қолмасдан, шу билан бирга бу мақсадга эришмоқ учун фойдаланилиши лозим бўлган воситалар ҳам кўрсатиб берилган. Социалистик ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширмай туриб халқ фаровонлигини янада ўстиришнинг имкони бўлмайди. Кўриб турибмизки, партия XXIV съезди қарорларининг руҳи ва моҳияти меҳнаткашларни меҳнатда янги бунёдкорликлар қилишга, ҳар бир заводда, фабрикада, қурилишда, колхозда, ҳар бир цехда, ҳар бир иш жойида юксак даражада унумли меҳнат қилишга йўллаш мақсадини кўзлайди. Масаланинг мана шу жиҳатини машғулотда алоҳида кўриб чиқиб, шу машғулот қатнашчилари ишлаб турган саноат корхонасида, колхоз, совхоз, хўжалик фаолиятининг кўрсаткичларидан фойдаланиш ва бу кўрсаткичларни анализ қилиб чиқиш тавсия этилади.

Хўш, навбатдаги беш йилликда халқ фаровонлигини ўстиришнинг қандай конкрет вазифалари қўйилган?

Мамлакатнинг миллий даромади 37—40 процент кўпайтирилади, меҳнаткашларнинг реал даромадлари эса аҳоли жон бошига ҳисоблаганда тахминан 30 процент кўпайтирилади. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 20—22 процент кўпайтирилади, ижтимоий хўжаликда колхозчилар меҳнатига тўланаётган ҳақ эса ўрта ҳисобда 30—35 процент кўпайтирилади. 1971—1975 йиллар ичида ишчи ва хизматчилар ойлик иш ҳақининг минимуми кўпайтирилиб, ҳозирги вақтдаги 60 сўмдан 70 сўмгача етказилади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу минимум беш йилликнинг биринчи йилидаёқ жорий қилина бошлайди. Шу билан бир вақтда ўртача ҳақ тўланаётган ишчилар ва хизматчиларнинг ставкалари ва окладлари оширилади. Тунги вақтда бажарилган иш учун қўшиб тўланадиган ҳақнинг миқдори анча оширилади. Ижтимоий истеъмол фондларидан берилаётган моддий неъматлар ва кўрсатилаётган хизматларнинг ҳажми 1,4 баравар оширилади. Чакана товар обороти ҳам худди шу миқдорда кўпайтирилади. Пул билан таъминловчи барча манбалар ҳисобидан беш йиллик ичида жами саҳни 565—575 миллион квадрат метрдан иборат уй-жой бинолари қурилади.

Меҳнаткашлар реал даромадлари ўсишининг тўртдан уч қисми **меҳнатга тўланадиган ҳақни кўпайтириш** ҳисобидан таъминланади. Бу эса халқ фаровонлигини оширишнинг ҳозирги шароитдаги энг прогрессив ва таъсирчан йўлидир. Бу йўлнинг қандай афзалликлари бор?

Биринчидан, бу йўл танлаб олинган категориядаги меҳнаткашларнинг даромадларини ошириш имкониятини беради. Аммо, нархлар пасайтирилишидан келадиган фойдадан эса, жамиятнинг ҳамма аъзолари манфаатдор бўлади. Аҳолининг энг кўп ҳақ оладиган табақалари эса нархларнинг камайишидан айниқса, кўпроқ манфаатланади. Иш ҳақини такомиллаштириш вазифаси эса эндиликда иш ҳақи минимумини янада оширишни, оддий меҳнат билан мураккаб меҳнатга, енгил меҳнат билан оғир меҳнатга, қизиқарли меҳнат билан унчалик қизиқтирмайдиган меҳнатга ҳақ тўлашдаги нисбатни тартибга солишни талаб қилади. Шунингдек, халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаб турган айни бир хил касбдаги ходимларнинг иш ҳақини бир-бирига мувофиқлаштириш зарур.

Иккинчидан, мамлакатда хўжалик ислоҳоти ўтказилаётганлиги сабабли корхоналарда рағбатлантириш фондлари кўпаймоқда. Бу фондлар аввало жамиятга кўпроқ фойда келтираётган, яъни ишлаб чиқаришни рационаллаштираётган, меҳнат унумдорлигини тезроқ ошираётган, иқтисодий тежашга қаттиқроқ риоя қилаётган, халқ бойлилигига нисбатан жон куйдириб тежамкорлик билан ишлаётган ходимларни мукофотлаш йўли билан меҳнатга тўланаётган ҳақни кўпайтиришга имкон беради.

Мана шуларнинг ҳаммаси социализм принципига, яъни ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша деган принципга батамом ва тўла-тўкис мос бўлиб тушади. Бу принципни изчиллик билан амалга ошириш меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ўстиришнинг, социалистик экономикани мустаҳкамлашнинг, беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажаришнинг муҳим шартидир.

Аҳоли реал даромадларининг даражаси **ижтимоий истеъмол фондларининг** ўсиши билан кўп жиҳатдан белгиланишини машғулотларда, лекцияларда кўрсатиб ўтиш керак. Ижтимоий истеъмол фондларини кўпайтириш омманинг фаровонлигини оширишнинг социализм учун хос бўлган методидир. Шу фондлар орқали **жамият халқ маорифи, соғлиқни** сақлаш, социал таъминот, ёш авлодни тарбиялашдан иборат жуда катта харажатларни ўз зиммасига олади. Аслини олганда бу харажатлар ҳар бир оила ё доимий равишда, ёки зарурат туғилган сари олиб турадиган қўшимча даромад. Бундан олдинги йилларда бўлаётгани каби ушбу беш йилликда ҳам ижтимоий фондлар меҳнаткашларнинг пул даромадларига нисбатан тезроқ суръатлар билан кўпайтирила беради. 1975 йилда бу фондлар 90 миллиард сўмга етказилади.

Шу билан бирга аҳоли эҳтиёжларини ижтимоий фондлар орқали қондиришнинг бир қанча янги соҳалари пайдо бўлади. Масалан, оиланинг ҳар аъзосига ҳисоблаганда даромад ойига 50 сўмдан ошмаса бундай оилаларнинг болаларига пул нафақалари бериш жорий қилинади. Бемор болани боқиш учун ҳақ тўланадиган кунлар миқдорини кўпайтириш ва ишлаб турган хотинларнинг меҳнат стажидан қатъий назар уларнинг ҳаммасига 100 процент ҳақ тўланадиган, хомиладорлик ва туғиш отпускаси бериш мўлжаллаб қўйилди. Ишчи ва хизматчилар учун пенсия тайинлаш тартиби колхозчиларга ҳам жорий қилинадиган бўлади. Шу билан бирга колхозчилар пенсиясининг минимал миқдори кўпайтирилади. Боқиб турган кишисидан жудо бўлган ишчи ва хизматчиларнинг оилаларини пенсия билан таъминлаш яхшиланади, олий ўқув юртларида ва техникумларда стипендия олувчилар ва бу стипендияларнинг миқдори кўпайтирилади. Касалхоналарда ва шаҳар ҳунар-техника билим юртларида овқат учун қилинадиган нормаларнинг миқдори оширилади.

Ўз-ўзидан маълумки, мана шуларнинг ҳаммаси истеъмол буюмларининг нархларини пасайтириш проблемаси эндиликда муҳим роль ўйнайдиган бўлиб қолди, деган маънони билдирмайди. КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида кўрсатиб ўтилганидек, халқ истеъмол моллари билан бозорни тўлдириб қўйишдек катта ва мураккаб вазифа, чакана нархлар даражасини стабиллаштириш йўли билан ҳал қилинади, зарур иқтисодий шароит вужудга келтирилиши билан айрим молларнинг нархлари пасайтирила беради. Бунинг учун меҳнат унумдорлигини янада юксалтириш ва маҳсулот таннархини пасайтириш талаб қилинади. Юқори сифатли молларнинг фондларини анча кўпайтириш ҳам бунинг учун муҳим шартдир.

Меҳнаткашларнинг пул даромадларини ошириш натижасида маҳсулотларнинг кўпгина хилларига бўлган талаб ҳам кескин равишда ошади, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш проблемаси кескинроқ қилиб қўйилади. Аммо халқ истеъмол маҳсулотларининг бир қанча турларини ишлаб чиқариш ҳозирги вақтда аҳолининг талабидан орқада қолмоқда. Шу сабабли истеъмол молларини ишлаб чиқаришга баъзи хўжалик раҳбарларининг нотўғри муносабатда бўлаётганликларини, бу молларнинг сифатини оширишни иккинчи даражали иш деб қараётганликларини партия XXIV съезди қоралади. Истеъмол молларини ишлаб чиқаришни анча кенгайтиришни ва бу молларнинг сифатини оширишни таъминламоқ учун мамлакатимизнинг саноат потенциали етарлидир. Шу билан бирга айрим молларнинг баъзан сунъий равишда дифицит бўлиб қолишига йўл қўймаслик учун меҳнаткашларнинг талаби ва эҳтиёжларини синчиклаб ўрганиш керак. Совет савдосининг ташкил этилишини яхшилаш борасида мўлжалланаётган чора ва тадбирлар бу соҳада, шунингдек аҳолига хизмат кўрсатишни такомиллаштириш соҳасида катта роль ўйнаши лозим.

Социалистик ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мамлакат хўжалигини ривожлантиришнинг ўзак проблемасидир. Партиянинг бир қанча ҳужжатларида таърифлаб берилган бу қоида КПСС XXIV съезди қарорларида янада ривожлантирилди.

Аввало, съезд шуни кўрсатиб ўтдики, ривожланишнинг экстенсив омиллари (қўшимча ишчи кучи жалб қилиш, капитал маблағларни кўпайтириш суръатларини ошириш) ҳозирги вақтга келиб асосан тугади. Бир тармоқдаги иқтисодий ресурсларни қайта тақсимлаб бошқа тармоқларга ўтказиш сингари манба ҳам чекланиб қолди. Лекин гап бунинг ўзидагина эмас. Ҳатто экстенсив ривожланиш резервлари ҳали ҳам катта деб фараз қилганимизда ҳам, ривожланишнинг бу йўли жамиятнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлиқ қондира олмаган бўлур эди. Фан-техника революцияси замирида халқ хўжалигини интенсивлаштиришнинг экстенсив ривожланишдаги ҳар қандай истиқболлардан кўп ҳисса ошиб тушадиган имкониятлари яшириниб ётибди. Ана шуларнинг ҳаммасидан халқ хўжалигини ҳар томонлама интенсивлаштириш орқалигина, яъни техника тараққиёти асосида халқ хўжалигини жадал юксалтириш мумкин, деган энг зарур хулоса келиб чиқади.

Проблеманинг моҳияти шундан иборатки, муайян меҳнат, материал ва молия чиқимлари эвазига ишлаб чиқариш ва миллий даромад ҳажмини анча кўпайтиришга эришиш керак. Ана шунинг ўзи ривожланишнинг интенсив йўли ҳисобланади. Меҳнат унумдорлигини жадал ошириш, рентабеллик даражасини ва фондлардан олинадиган самарани кўпайтириш, маҳсулот ишлаб чиқаришга ишлатиладиган материални камайтириш ана шу йўлнинг энг асосий кўрсаткичларидир.

Шу муносабат билан XXIV съезд катта тарихий аҳамиятга эга бўлган вазифани: **фан-техника революцияси ютуқларини социалистик хўжалик системаси афзалликлари билан узвий равишда боғлаб юбориш вазифасини ўртага қўйди.** Аввало фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқасини мустаҳкамлаш керак, илмий муассасалар машина техникасини, прогрессив технологиянинг энг янги конструкцияларини ишлаб чиқишдан, корхоналар эса техника янгиликларини тезроқ жорий этишдан манфаатдор бўладиган шароитни вужудга келтириш лозим.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида кўрсатиб ўтилганидек, мазкур вазифани ҳал этишнинг энг муҳим йўлларидан бири техникани такомиллаштириш учун, юқори сифатли замонавий маҳсулот ишлаб чиқариш учун муваффақиятли курашаётган коллективларни энг имтиёзли аҳволга чиқариб қўйишдан иборат. Бунинг учун жамият ихтиёридаги ҳамма моддий ва маънавий стимулларни ҳаракатга келтириш муҳим. Илмий кадрларнинг саноатга кўпроқ келишига қунт билан эришиш, илмий тадқиқот муассасалари билан корхоналарни бирлаштириш, кучли илмий-ишлаб чиқариш комплексларини вужудга келтириш ҳам зарур. Индустрияни ташкил этиш формаларини ана шундай тарзда такомиллаштириш социалистик ишлаб чиқаришнинг замон талабларига мос келадиган янги қиёфасини вужудга келтириш имконини беради.

Фан ва техника тараққиёти коммунизм моддий техника базасини барпо этишнинг энг асосий омилидир. Бу ўринда жамият учун айрим муваффақиятлар нақадар катта бўлмасин, уларнинг ўзигина муҳим бўлмай, балки бутун социалистик ишлаб чиқаришнинг юксак фан-техника даражаси муҳимдир. Шу сабабли КПСС XXIV съезди директиваларида фан ва техникани мамлакатнинг бутун ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантиришнинг комплекс программаси белгилаб берилган.

Мамлакат иқтисодий қудратининг ва халқ фаровонлигини янада оширишнинг пойдевори бўлган **оғир индустриянинг ривожлантириш** бу программанинг негизини ташкил қилади. Оғир саноатни ривожлантиришнинг юксак суръатлари ҳозирги вақтда ҳам ўз аҳамиятини тўла-тўкис сақлаб қолишини съезд алоҳида таъкидлаб ўтди. Кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқариш ва келгусидаги иқтисодий ривожланиш суръатлари, халқ хўжалиги ҳамма соҳаларининг техника билан таъминланиш даражаси, халқнинг тинч меҳнатини гарантиялайдиган мамлакатнинг мудофаа қобилияти ана шунга боғлиқ.

Шу сабабли аввало оғир саноатнинг ўзини қайта қуришни, унинг тармоқ структурасини такомиллаштиришни партия социалистик ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим резервлари деб билади. Бунда гап, жумладан, саноатнинг меҳнат унумдорлигини анча оширишни таъминлаб берадиган, ишлаб чиқариш чиқимларини камайтиришга кўмаклашадиган, оғир саноатнинг ўзида ҳам, шунингдек халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам тайёр маҳсулот чиқаришни кўпайтирадиган тармоқларини жадал ривожлантириш тўғрисида бораётир.

(Давоми бор).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

№ 102

Жамоатчилар

Виктор Фёдорович иш планини варақлаб ўтириб, Қаюм акага сўз қотди:

— Номуҳимроқ масалаларни ҳам биринчи галдаги вазифалар қаторига қўшиб юборибсизларда. Квартал плани бўлгандан кейин...

— Масалан, қайси масала номуҳимроқ экан?— сергакланди Қаюм ака

— Мана бу — бензоколонка ишини текшириш ҳақидаги гап.

— Бир қарашда шундай туюлаётгандир. Лекин, бензоколонкада иш чатоқ. Хўжасизлик натижасида кўп ёнилғи беҳуда исроф бўлаяпти. Бамаслаҳат шу ёқка бир рейд уюштирмоқчимиз. Иложи бўлса эртагаёқ бу вазифани бажаришга киришамиз.

Тошкент экскаватор заводи халқ контроли группасининг раиси Виктор Фёдорович Гамзюков бошқа эътироз билдирмади. Пост раиси Қаюм Исаев тузиб келган янги квартал плани тасдиқдан ўтди...

Эртаси кун назоратчилардан В. Починский билан В. Точко Қаюм ака бошчилигида транспорт цехи бензоколонкасининг ишини текширишга киришдилар. Колонка ходимлари олдинига бу текширувга бепарвогина қарашди. Шунчаки бир рейдда, деб ўйлашди. Йўқ, назоратчилар синчковлик билан нуқсонлар кетидан нуқсонларни топаверишгач, уялиб қолишди.

Камчиликлар кўп эди. Счётчик бузуқ бўлганлиги учун бир кунда қанча бензин сарфланаётганлиги одамларга қоронғу эди. Бунинг устига заправка қоғозлари ҳам йўқ. Жавобгар шахслар машиналарга бензин қуйиш пайтида колонка бошида бўлишмайди. Ҳар ким кўнгли истаганча ёнилғини машина бакига қуяр экан-да, газни босганича жўнаб кетаверар экан. Бу машина кимники, корхонанинг қандай юмушини бажараяпти— ҳеч кимнинг иши йўқ.

Назоратчилар ҳамма нуқсонларни эринмай қаламга олишди. Колонка ходимларига бу нуқсонларни кўрсатишди. Текширув охирида расмий акт тузиб парткомга топширишди.

Партком йиғилишида шу масала юзасидан завод директорининг ўринбосари Я. Гуслицернинг ҳисоботи тингланди. У назоратчилар тузган актга ҳеч қандай эътироз билдирмади. Чунки, далиллар етарли эди. Йиғилишда мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Орадан кўп ўтмади. Завод ҳовлисига кузовида катта контейнер билан юк машинаси кириб келди. У янги бензоколонка қурилмаларини олиб келган эди. Монтажчи ва слесарлар вақтни ғанимат билиб колонка қисмларини ўрнатишга киришдилар. Ҳозир монтаж ишлари ниҳоясига етиб қолган. Ҳадемай, янги қурилма ишга туширилади. Шундан кейин бир томчи бензин ҳам ҳисобда бўлади...

Завод назоратчилари ишидан бир шингили бу. 80 га яқин жамоатчи машинасоз цехларда тузилган 11 та постга бирлашиб ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, материал ва хом ашёлардан тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан фойдали рейдлар ўтказиб келмоқда. Партия комитети назортчилар ишини мунтазам равишда кузатиб бораяпти. Ҳар бир рейднинг мазмунли ўтишини таъминловчи ёрдамларни бериб турибди.

Партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги йиғилишида корхона халқ контроли группасининг раиси В. Гамзюков назоратчилар бажараётган ишлар ҳақида ҳисоб берди. Йиғилишда жонкуяр жамоатчиларнинг ибратли ишлари алоҳида тилга олинди. Айни пайтда улар эътибори бажарилиши лозим бўлган бошқа муҳим вазифаларга ҳам қаратилди.

Коллектив бу йил ўз зиммасига катта мажбурият олган. Йил давомида 1145 та экскаватор тайёрланиб, буюртмачиларга жўнатилиши керак. Машинасозлар йиллик марранп 29 декабргача эгаллаш, қўшимча 80 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, 20 тонна металл ва прокат, 500 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолиш, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари ҳамда НОТ планларини амалга ошириш билан 85 минг сўмлик иқтисодий тежамкорликка эришишга аҳд қилганлар. Назоратчилар бу вазифаларнинг қандай бажарилаётганлигини оймаой кузатиб бормоқдалар.

Қурилаётган тадбирлар қувончли натижалар бермоқда. Корхонада янги йилнинг дастлабки квартали плани муддатидан олдин адо этилди. Ишлаб чиқариш жараёнларининг такомиллашиб бораётганлиги туфайли меҳнат унумдорлиги салкам 7 процент ўсди. НОТ планлари, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларининг амалга оширилиши билан 40 минг сўмлик фойда кўрилди. 20,7 минг киловатт-соат электр энергия тежаб қолинди.

Бу муваффақиятларга эришишда назоратчиларнинг ўзлари айниқса кўп ҳисса қўшмоқдалар. Группа аъзоси токарь Раҳим Йўлдошев партия XXIV съезди шарафига бошланган мусобақанинг доимо олдинги сафларида бўлди. Кранчи Маъмура Хусанова, йиғувчи Петр Филиппов ва бошқа ўртоқлар ҳам ишлаб чиқаришда, ҳам жамоат ишларида жонфидолик кўрсатмоқдалар.

1-механика цехи назоратчилари ўтган ойларда иш вақтининг исрофгарчилигига қарши кураш бошладилар. Бу темада фойдали рейдлар ўтказилди. Кейин улар маҳсулот сифатини текширдилар. Металл конструкциялар цехи назоратчилари эса сўнгги рейдда ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш юзасидан қимматли таклифлар киритдилар.

Ж. НОСИРОВ.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ трикотаж фирмаси цехларида тайёрланаётган маҳсулотларга бўлган талаб йил сайин ошиб бормоқда. Корхона аҳли кенг истеъмол буюмларини тобора кўплаб ишлаб чиқариш билан бирга улар сифатини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Назоратчилар вақти-вақти билан маҳсулот сифатини текшириб турибдилар. Суратда: жамоатчи ишчилардан С. Усеинова (чапдан), С. Муҳаммадаминова ва Р. Зокирова ўртоқлар навбатдаги текширувда ғалтакка ўралган ип сифатини кўздан кечирмоқдалар.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ХАТГА ЭЪТИБОР—ЭЛГА ЭЪТИБОР

Меҳнаткашлардан тушадиган шикоят, ариза, хатларни диққат билан ўрганиб, уларга ўз вақтида жавоб бериш партия, совет органларининг муҳим бурчидир. Кўпгина ташкилотларнинг раҳбарлари бу бурчни яхши англаган ҳолда иш олиб бормоқдалар.

Лекин айрим корхона, ташкилот, ижроия комитетларнинг бўлимлари ва бошқармаларида меҳнаткашларнинг хат ва шикоятлари билан ишлашда жиддий камчиликлар бор.

Аввало шуни айтиш керакки, хатларни ҳисоб-китоб қилиб бориш ва уларда кўтарилган масалаларни ҳал қилишда қатъий тартиб ўрнатилмаган. Ижроия комитетларнинг айрим раҳбарлари ва бўлим мудирлари бу муҳим иш билан етарли шуғулланмайдилар, ўз қўл остида ишловчиларга талабчанлик қилмайдилар. Оқибатда айрим аризалар ойлаб кўрилмайди, уларда кўтарилган масалалар ўз вақтида ҳал қилинмайди, сансалорликка йўл қўйган айбдорлар эса жазосиз қолаверадилар.

Масалан, Оржоникидзе район ижроия комитетида ўтган йили меҳнаткашлардан тушган ариза ва шикоятларнинг 12 процентга яқини қонунда белгилаб қўйилган муддатдан кечиктириб кўриб чиқилди. «Химик» посёлкаси меҳнаткашларидан бир группаси ободонлаштириш масаласида район ижроия комитетига мурожаат қилишган эди. Ижроком раисининг ўринбосари ўртоқ Усмонов бу аризани икки ой деганда кўриб чиқди. Улуғ Ватан уруши инвалидлари, урушда ҳалок бўлганларнинг оилаларидан тушадиган аризалар ҳам ўз вақтида ҳал қилинмаяпти.

Шаҳарлараро пассажирлар ташиш 69-автобазасида ҳам ариза ва шикоятлар рўйхатга олинмайди. У ёки бу масала билан мурожаат қилиб келадиган граждaнларни қабул қилиш соатлари белгилаб қўйилмаган. Тошкент паррандачилик фабрикаси, «Қибрай» совхози ва райондаги бошқа баъзи ташкилотларда ҳам ана шундай камчиликлар бор.

Халқ назоратчилари Ўрта Чирчиқ районида ҳам меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари билан ишлаш талабга жавоб бермаслигини аниқладилар.

Халқ контроли комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида бу соҳадаги камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари очиб ташланди. Жойларда хат, шикоят, аризалар билан ишлашни кескин яхшилаш тадбирлари кўрилди.

ОЗОДАЛИККА РИОЯ ҚИЛИНГ

Озодаликка не етсин! Айниқса, савдо корхоналари ва жамоат овқатланиш жойлари тоза, озода бўлса, кўнглингиз яйрайди. Областимизда санитария-гигиена қоидаларига риоя қилиб, харидорлар, хўрандалар таҳсинига сазовор бўлаётган савдо корхоналари, ошхоналар, кафелар оз эмас.

Лекин, яқинда ўтказилган текширишда ҳали бу соҳада жиддий нуқсонлар борлиги маълум бўлиб қолди. Айрим магазин, ошхона, буфетларда бу иш кампаниячилик билан ўтказилади. Озиқ-овқат магазинлари, ошхоналар, буфетларнинг кўпгина ходимлари ҳалигача медицина кўригидан ўтмаганлар. Бир қатор савдо корхоналари жойлашган хоналар ва уларнинг территориялари антисанитария ҳолатида. Буни шундан ҳам билиб олса бўладики, область санэпидстанцияси ўтган йили санитария-гигиена қоидаларини бузганлиги учун кўплаб савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ходимларига жарима солган, баъзи бир магазинлар ва ошхоналар вақтинчалик беркитиб қўйилган.

Халқ контроли комитетининг мажлисида бу масала муҳокама қилинганда область савдо бошқармаси раҳбарлари ҳақиқатан ҳам ана шундай камчиликларга йўл қўйилаётганлигини тан олдилар. Яқин кунларда бу камчиликларни тугатиш, барча савдо шохобчалари ва ошхоналарда қатъий санитария-гигиена тартибини ўрнатиш тадбирлари амалга оширилади, янги холодильниклар ишга туширилади, мавжудларини ремонт қилиш тугалланади.

Комитет мажлисида область санэпидстанцияси бош врачи Тўхтаевга, айниқса, баҳор ва ёз кунларида савдо ва умумий овқатланиш объектлари устидан санитария назоратини кучайтириш топширилди.

ТОШ-ТАРОЗИДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИНГ

Кооператив савдода тош-тарозидан қандай фойдаланилмоқда? Яқинда халқ назоратчилари ана шу масала билан қизиқдилар. Натижада кўпгина камчиликлар аниқланди. Текшириш ўтказилган 46 савдо объектидаги мавжуд 407 та ўлчов асбобларидан кўпчилиги фойдаланишга яроқсиз деб топилди.

Калинин ва Оржоникидзе район матлубот жамиятларида, айниқса, тош-тарозиларни қўлланишта совет савдо қонун-қоидалари бузилмоқда.

Кўпгина савдо корхоналари ва умумий овқатланиш муассасаларида циферблатли тарозиларнинг шайни тўғри ўрнатилмаган. Оқибатда ҳар бир харидорнинг ҳақидан 10 грамм ва ундан ортиқ маҳсулот уриб қолинади.

Калинин район матлубот жамиятига қарашли 5-, 38-, 11-, 31-, 32-магазинларда, Оржоникидзе район матлубот жамиятига қарашли 1-, 3-, 14-, 24-магазинларда ана шундай фактлар аниқланди. Айрим савдо корхоналарида фойдаланилаётган тош 11 граммгача енгил бўлиб чиқди. Бу ҳам майли-я, баъзи жойларда тош ўрнига ҳар хил металл кесимлари, болтлар, ғиштлардан фойдаланадилар.

Область матлубот жамияти ва район матлубот жамияти бошқармалари ўз вақтида кескин чора кўрмаганликлари туфайли тош-тарози, ўлчов асбобларини қўлланишда совет савдоси қоидаларининг бузилишига йўл қўйилаётир.

Халқ контроли комитетининг мажлисида бу соҳада масъулиятни ҳис қилмаганлиги учун Калинин район матлубот жамияти раисининг ўринбосари Файзиев, Оржоникидзе район матлубот жамияти савдо бўлимининг мудири Ғиёсов ўртоқларга виговор эълон қилинди.

Барча савдо объектларида давлат стандартига тўғри келадиган тош-тарозилардан фойдаланишни йўлга қўйиш юзасидан зарур тадбир кўрилди.

БЕМИННАТ ЁРДАМЧИЛАР

Район партия комитети ҳузурида ташкил этилган халқ контроли группалари раисларининг мактаби ўз ишини бошлади.

Мактаб машғулотларида 70-дан ортиқ мутахассис қатнашаяпти. Дастлабки машғулотларда район халқ контроли комитетининг раиси Х. Мирзакаримов бажарилган иш ва назоратчилар олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилди.

Район назоратчилари ўтган давр ичида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, мавжуд резервларни ишга солиш, материал ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан кўплаб рейд ўтказдилар. Кўпгина рейдларнинг якунлари халқ контроли комитети мажлисида муҳокама қилинди. Ҳозирги кунда район хўжаликларида 1387 назоратчи нуқсонларни бартараф этишда муносиб ҳисса қўшаяпти.

Айниқса Жумабозор каноп заводи халқ назоратчиларининг иши ибратлидир. Коммунист С. Турдиқулов раҳбарлик қилаётган корхона халқ контроли группасига 13 киши бирлашган. Улар ўтган йилда канопни сифатли сақлаш ва намлашни яхши уюштирганликлари туфайли тола ишлаб чиқариш 0,13 процентга кўпайди. Бунинг эвазига корхона қўшимча равишда 53 минг сўмлик фойда олди.

Районимиздаги «Правда» колхози халқ контроли группаси аъзолари социалистик мулкни кўз қорачиғидай сақлашда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар навбатдаги рейдлардан бирида хўжалик раҳбарлари томонидан колхоз мулкини маълум қисми қонунсиз ўзлаштириб юборилганлигини аниқладилар. Жонкуярлар бу масалани очиқ қолдирмадилар. Талон-тарожга йўл қўйган кишилардан 830 сўм ундириб олинди. Бундан ташқари савдо тармоқлари ишини ҳам текшириб айрим қўли эгри сотувчиларнинг кирдикорлари очиб ташланди. Коммунист Ли Чен Ен бошлиқ 35 нафар назоратчи ҳозир ҳам эл мулкининг даҳлсизлигини сақлашда ибратли тадбирларни амалга оширяптилар.

Бошқа жойларда ҳам халқ контроли группаларининг иши ой сайин жонланиб бораяпти. Бу йил улар ўз эътиборларини янада муҳимроқ масалаларга қаратмоқдалар. Беш йилликнинг биринчи йилида районимиз хўжаликлари давлатга 24 минг тонна пахта, 112 минг тонна каноп, 15 минг тонна ғалла, 9 минг тонна узум ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиши керак.

Назоратчилар бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши устида жон фидолик кўрсатмоқдалар. Халқ контроли группаси раисларининг мактаби машғулотларида назоратнинг самарадорлигини ошириш юзасидан фойдали гаплар бўлаяпти.

Т. АНДАБОЕВ,
Юқори Чирчиқ район халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

ПУХТА ҲОЗИРЛИК БИЛАН

Ўз цехларига ўтиб бораётган ишчилар корхона ҳовлисига ўрнатилган «Халқ контроли ойнаси»га бир назар ташлаб қўядилар. Ҳар рейддан кейин биз текширув якунларини унда ёритамиз. Ишчилар уларни мунтазам равишда ўқиб боришга одатланишган.

Яқинда 5-цех ишлаб чиқариш участкалари бўйлаб ўтказилган рейд якунларини расмларда ифодалаб бердик. Уларда қимматбаҳо станок ва гидравлик болғанинг очиқ ҳавода қолиб ишдан чиқаётганлиги тасвирланган эди. Унинг ёнига 2-цехдан олинган айбловчи расмларни ҳам қўйдик. Слесарь И. Переверзев ва техник Н. Удачина ўртоқлар бу суратларни бизга топширишган эди. Керакли ускуналар ҳам чиқиндига қўшиб ташлаб юборилаётганлиги объективга туширилган эди.

Рейд якунлари эртаси куниёқ цех ишчиларининг йиғилишида кенг муҳокама қилинди. Бундай бепарволикка йўл қўйган жавобгар кишилар жиддий огоҳлантирилди. Йўл қўйилган камчиликларни тугатиш юзасидан ўша куннёқ махсус бригада тузилди. Бригада аъзолари ускуналарни очиқ ҳаводан олиб корхона омборига топширдилар. Металл-ломга қўшиб юборилган керакли ускуналар эса ўз жойига келтириб қўйилди. Корхона ҳовлиси ҳар хил чиқиндилардан тозаланди.

Назоратчиларимиз ҳар соҳадан кўз-қулоқдирлар. Улар мавжуд ускуналардан унумли фойдаланиш устидан айниқса пухта контроль ўрнатганлар. Ўтган ойларда ўтказилган рейдларда биз салкам 8 минг сўмлик ускунанинг ҳали ўрнатилмаганлигини пайқадик. Назоратчилар текширувидан сўнг маъмурият план асосида бу ускуналарни ўрнатишга киришди. Биз ҳозир монтаж ишларини мунтазам равишда кузатиб бораяпмиз.

Булардан ташқари бошқарув аппаратини ихчамлаштириш ва штатлардан фойдаланиш қандай йўлга қўйилганлиги билан шуғулландик. Бу соҳани текширганимизда бошқарув аппаратидан 14 кишини бевосита ишлаб чиқаришга ўтказиш мумкинлиги исботланди. Бундан давлат 30 минг сўмлик фойда кўради.

Назоратчиларимиз ҳозир ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш ва тежамкорлик режимини кучайтириш устида бош қотирмоқдалар. Электромонтёр М. Савельев, фрезерчи М. Фаршайб, пардозловчи С. Безбородов каби назоратчиларимиз ўтказиладиган рейдларга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Р. НУРМАТОВ,
Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлигига қарашли ихтисослашган ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси халқ контроли группасининг раиси.

ҲАММА НАРСА ЭЪТИБОРДА

Район халқ контроли комитетининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида биз «Стальмонтаж» трестининг 2-монтаж бошқармаси қурилиш майдонларида ўтказилган рейдга якун ясадик. Бу рейдга назоратчилар пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришган эдилар. Шу боисдан ҳам бошқарма хўжалигида содир бўлган кўпгина нуқсонлар очиб ташланди.

Материал ва ички резервлардан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги натижасида бошқармада ўтган йили қурилиш таннархи 6 процентга қимматлашиб кетди. Айрим шахсларнинг нопоклиги натижасида бажарилмаган ишлар учун қўшиб ёзиш ҳоллари содир бўлди.

Комитет йиғилишида бу нуқсонларга йўл қўйган кишилар жиддий жазоландилар. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Шуни айтиш керакки, ўтган бир неча ой давомида биз тежамкорлик ва ички резервлардан унумли фойдаланиш вазифасини комитет йиғилишларида саккиз марта муҳокама қилдик. Бу йиғилишларда назоратчиларнинг навбатдаги ҳаракат программалари белгилаб берилди.

Жойларда назоратчилар активлигининг ошганлиги натижасида кўпгина корхоналар ўтган кварталда тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобидан кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар.

«Ўзхладоторгмонтаж» трестига қарашли тажриба-механика заводида механизациянинг жорий этилиши туфайли меҳнат унумдорлиги 20 процент ошди. 300 сўмлик материал, 1700 киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди.

Граммпластинкалар заводи ишчилари эса биринчи квартал мобайнида иқтисодий тежамкорликка қаратилган ўнлаб таклифларни амалга оширдилар. Трактор заводи, лак-бўёқ заводи ва бошқа корхоналарда ҳам тежамкорлик юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар яхши самаралар бераяпти.

А. ВАСИЛЬЕВ,
Куйбишев район халқ контроли комитети штатсиз бўлим мудири.

ЭРНЕСТ ТУРСУНОВ «Союзхлопкомаш» заводида кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келмоқда. Моҳир ишчи қўли билан йиғилаётган агрегатлар биринчи тақдим қилишдаёқ техника контроли бўлими ходимлари томонидан қабул қилиб олинмоқда. Ўртоқ Э. Турсунов айни пайтда корхона халқ назоратчилари билан биргаликда турли хил текширувларда ҳам иштирок этаяпти. Яқинда улар тежамкорлик бўйича рейд ўтказишди.

М. Нуриддинов фотолари.

„Крокодил"—цехда

«Ўзбекхиммаш» заводининг қуюв цехида яқиндан бошлаб «Крокодил» сатирик деворий газетаси чиқа бошлади. Газета саҳифаларида дангасалар, прогулчилар ва тартиббузарлар кескин танқид остига олинмоқда.

Газетанинг дастлабки сонларидан бирида пармаловчи Сидоров тимсоҳнинг «қаҳри»га учради. У сабабсиз бир неча кун ишга келмай кўча-кўйда сандирағлаб вақтни ўтказган эди. Бу айбини ёпиш учун кейин поликлиникага бориб справка талаб қилди. Соппа-соғ одамга врачлар қандай қилиб справка беришсин ахир?! Ана шундан кейин Сидоровнинг қилмишлари газета саҳифасида батафсил ёритилди.

Шу сонда кранчи К. Кузьмина ҳам дангасалиги учун танқид остига олинди.

«Крокодил»нинг навбатдаги саҳифаларида иш вақтини бекорга ўтказаётган Ўринбоев, Аблялимов, Петрова каби ишчилар танқид қилинди. Улар ҳар хил баҳоналар билан станокларни тўхтатиб қўйишар ва бу билан цех бўйича унумдорликни пасайтиришга кўпроқ «ҳисса» қўшишар экан. Газета бу нуқсонларни рўй-рост очиб ташлаб жуда ҳам тўғри қилди.

Деворий газетани мазмунли ва ўқимишли қилиб чиқаришда редколлегия аъзоларидан Г. Аданенко, С. Сентсанов, Ю. Клименко ўртоқлар алоҳида ғайрат кўрсатишяпти. Улар халқ назоратчилари ўтказаётган рейд якунларини ҳам вақти-вақти билан эълон қилиб боришаяпти. Бу тадбир назоратнинг оммавийлигини таъминлашда қўл келмоқда.

Газета чиқа бошлагандан бери ҳали орадан кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин цехда меҳнат интизоми сезиларли даражада яхшиланди. Ҳозир интизомсизлар ва тартиббузарлар қолмади ҳисоб. Барча участкаларда ишлаб чиқариш топшириқлари ойма-ой ортиғи билан адо этиб келинаяпти.

Заводнинг бошқа цехларида чиқиб турган деворий газеталар ва халқ контроли варақалари ҳам умумий юксалишни таъминлашда катта ёрдам бермоқдалар.

М. ЗАРИПОВ,
Чирчиқ шаҳри.

ШЕЪРИЯТ СУЛТОНИ

(ҲОФИЗ ШЕРОЗИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 650 ЙИЛЛИГИГА)

Агар он турки шерози
ба даст орад дили моро,
Ба холи ҳиндуяш бахшам
Самарқанду Бухороро-

ёки:

Гар кўнглимни шод айласа
Шерозининг ул гўзал жонони,
Тўс холига бағишлардим
Самарқанду Бухорони.

Юқорида аслида ва таржимада келтирилган мисралар форс-тожик адабиётининг машҳур бобокалонларидан бири, шеърият султони Ҳофиз Шерозийнинг ижодий ганжинасига тааллуқлидир. Қўшиққа айланиб, «Шашмақом» оҳангларида қадим замонлардан буён айтилиб келинаётган бу ғазал элимиз орасида ғоят машҳурдир.

Ҳофиз Ўрта Осиё, шу жумладан, ўзбек халқининг севимли классик ғазалхонларидандир. Ҳофиз ғазаллари қадим вақтларда мактаб-мадрасаларда ўқилиб, тўй-маъракаларда қўшиққа солиниб, тингловчилар кўнглини хуш нуд этиб келган.

Ҳофиз ҳаёт ва ишқу муҳаббат гўзалликларини, инсон қалбининг нозик торлари бўлган эзгу ҳиссиётларни беқиёс мисраларда тараннум этган. Унинг ғазаллари башарият ҳаётининг қувончли, оромбахш онларини, севги ва садоқат, висол ва фироқ тўғёнларини ўзида инъикос этган. Ҳофиз ғазаллари инсон қалбини меҳру муҳаббат чаманзорига етаклайди, уни ажиб оҳанграбо рангу-оҳанглари билан аллалайди.

Ҳофиз ҳаёти аянчли бир замонда ўтган. У яшаган Шерозда ва Эрону Хуросоннинг бошқа шаҳарларида майда хонликлар ўзаро урушиб, бир-бирларига адоват ва босқинчилик тиғларини кўтариб, элу юрт бошига кўп хонавайронлик келтирганлар.

Ҳофиз ўша ғафлат зулмати ичра асрий таҳқирликда яшаган оддий меҳнат аҳлининг аянчли тақдири, ҳаёт ва севги дард-аламларини олмос мисраларда куйлади.

Ҳофиз ёшликдан фақирона ҳаёт кечириб келган. У майда савдогар — лузоз оиласида дунёга келади. Ёш чоғидан отадан етим қолади. Онаси қўлида ёш қолган Ҳофиз нонвойга шогирд бўлиб ишлайди, ўзи ва онасини боқиш ниятида бир бурда нон учун ҳар куни тер тўкиб меҳнат қилиб, турли илмларни эгаллашга ҳаракат қилади. У ўткир зеҳнли бўлиши билан бирга, ёқимли овозга ҳам эга эди. Ёзган ғазалларини қўшиққа солиб, таъсирли ижро этиб, шу тариқа тингловчиларни ҳайратлантирган, мухлис орттирган.

Ҳофиз ғазал, маснавий, рубоий, соқийнома ва қитъалар ёзган. Бошқа шеърий турларда ҳам ижод этган. Унинг девонини варақлар эканмиз, бир-биридан ўткир ва ноёб ижод гулдастасини кўрамиз. Шоир пиёлада ёр аксини кўриб, унинг гўзал образини тасвирлар экан, ўхшаши йўқ, худди ўша кўз олдида пайдо бўлган гўзалдай чиройли мисралар яратади. Ҳофизнинг ҳар бир ғазали инсон ҳаётининг сўнмас муҳаббатномасидир.

Буюк шоирнинг туғилганига 650 йил тўлди. Унинг шеърлари, ғазаллари мана олти асрлик давон ошиб, худди тоғ устидан кўтарилиб, нур сочиб турган қуёшдай ярқираб. дилларни баҳраманд этиб келмоқда. Буюк Алишер Навоий Ҳофиз ижодига юксак баҳо бериб бундай деган эди: **«Ғазал айтмоқ Ҳофизга тегишлидир. Эй Фоний, унинг жаҳоноро назмидан баҳра олсанг арзийди».**

Ҳофиз ижодини ўрганиш ва унинг асарларини ўзбек тилига таржима қилиш борасида айниқса кейинги йилларда республикамизда анча ишлар қилинди. Ҳофиз ижоди ва ҳаёти ҳақида монография ва мақолалар эълон қилинмоқда. Унинг таржима қилинган девонини ўзбек китобхонлари севиб ўқиб келмоқдалар.

Ҳофиз жаҳон классик адабиётининг ёрқин юлдузларидан бири. Шунинг учун ҳам унинг юбилейи бутун дунёда кенг нишонланмоқда. Бизнинг республикамизда улуғ шоир ижодига аталган илмий сессиялар ва кечалар ўтказилмоқда.

Ҳофиз ўзининг бир ғазалида: **«кимки дили ишқи билан тирикдир, у ўлмайди, шунинг учун ҳам дунё саҳифасида бизнинг давомимиз бор»** деган эди. Ҳа, Ҳофиз ўзининг ўлмас асарлари, ажойиб ғазаллари билан башарият нафосат дунёсининг беназир ҳофизи бўлиб қолади.

НАЗАРМАТ.

ДЎСТЛАР ДИЁРИДА

МОСКВАДАН ХАТ

ТУРИСТИК саёҳатнинг ўзига хос гашти бор. Ҳамроҳ бўлган турли касбдаги кишилар ҳикояларидан завқ-шавққа тўласиз. Катта-кичик таниш ортдирасиз. Янги-янги жойларни томоша қилиб мамнун бўласиз. Бизнинг яқинда Болгария Халқ Республикасига қилган сафаримиз ҳам ана шундай ажойиботга тўла бўлди.

Бизлар Болгарияга ташриф буюрганимизда эрта баҳор эди. Баҳор фасли ер куррасининг турли жойларида ҳар хил ранг жилоланади. Аммо, «Гуллар диёри»да фасллар келинчаги ўзгача ҳусн кашф этган эди. Гарчанд муздай шабада эсаётган, ёмғирли кунлар бир-бирига уланаётган бўлса ҳам бизларнинг қалбларимизда чинакам баҳор чечаклари унаётган эди. Самимий учрашувлар, дўстона қўл олишувлар, очиқ чеҳралар, илиқ «моле, моле» («марҳабо, марҳабо»)лардан бизлар ғоятда хурсанд эдик.

«Балкантурист»нинг тезучар, қулай автобусида бир неча кун ичида мамлакатнинг анчагина ерларини кўриб қўйдик. Минг километрга яқин йўл босдик. Гўзал София, Дунай қирғоғидаги саноат шаҳри Русе, Қора денгиз жавоҳири — Варна, чиройли Пловдив, кўҳна пойтахт Тирново, қувноқлар маскани Габрово ҳар биримизда оламолам ҳис-ҳаяжон уйғотди.

Совет кишилари антиқа матолар, кўн саноати маркази, уста мисгарлар ошиёни Габрово шаҳри ҳақида кўп эшитишган.

Габроволикларнинг олижаноблиги, хушмуомалалиги ёдимиздан чиқмайди... Кунларнинг бирида меҳмонхонадан чиқиб биринчи дуч келган аёлдан «Шаҳар марказига қандай қилиб борса бўлади?» деб сўраб қолдик. Аёл ўз тилида тушунтиришга ҳаракат қилиб кўрди. Бўлмади. Ниҳоят унинг ўзи бизларни кузатиб қўймоқчи бўлди. Йўл-йўлакай гаплашиб қолдик. Унинг исми Анка Сандева бўлиб, Габрово филармонияси концертларининг ташкилотчиси экан. Хайрлашаётиб, у кечки концертга бизни меҳмон сифатида таклиф қилди. Айримлар бу тағин габроволикларнинг ҳазили бўлмасин, деб «таваккал қилишга» ботина олишмади. Концертга борганлар эса ажойиб мусиқа кечасини ва меҳрибон Анка холани абадий эслаб қолдилар...

Автобусимиз ҳамон йўлда давом этарди. Шумен, Казанлик, Терговище, Калофер шаҳарларида сайру томоша қилдик. Гигант заводлар, фабрикалар, осмонўпар уйлар кўз қамаштирарди... Ҳа, Болгария Халқ Республикаси кейинги йилларда Европада энг ривож топган индустриал мамлакатлардан бири эканлигига ишонч ҳосил қилдик. «Бу ўсиш социалистик давлатлар ҳамдўстлиги самараси бўлаётир, — деди болгар дўстларимиздан бири, — биргина Совет Иттифоқининг беғараз ёрдами туфайли 150 дан ортиқ саноат объектлари қад кўтарди. Раҳмат, сизларга!»

Пловдивда бўлганимизда ажойиб воқеанинг гувоҳи бўлдик. Туристик саёҳатдан бўш пайтимиз эди. Кимдир шаҳар қурилиши билан танишсак бўлармикин, деб қолди. Бир группа меҳмонлар қурилиш майдонига йўл олдик. Пловдивда 9, 12, 16 қаватли бинолар жуда кўп экан.

Пловдив округи граждан қурилиши бошқармаси партия комитетининг секретари Тодор Арабаджийский қурилиш кўлами ҳақида ҳикоя қилиб берди. Шунингдек котиб бизга Димитров ва Меҳнат Қизил Байроқ орденларининг кавалери, Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи, коммунист Велко Дюкенжиевни таништирди. У аввало «қўлим ифлосроқ» дегандай кўришишга ийманиб турди. КПСС XXIV съезди шарафига олган социалистик мажбуриятини муддатидан олдин ошириб адо этганлигини эшитганимизда эса биз ўзимизни тутиб туролмадик. Қурувчининг бақувват, қадоқ қўлларини самимий қисиб табрикладик. Зотан бу қўллар — меҳнатсевар ишчи, қадрдон дўст қўллари эди.

Болгария қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам катта ютуқларга эришибди. Бепоён узум плантациялари, қатор теплица хўжаликлари, айниқса, киши эътиборини тортади. Мазкур теплицаларда йил бўйи гуллар ва сабзавот маҳсулотлари етиштирилади. Ҳозир халқ Болгарияси помидор экспорт қилиш бўйича жаҳонда биринчи ўринни олиб келаётганлиги ҳам бежиз эмас.

Бизлар қаерда бўлмайлик, қардош болгариялик кишиларнинг самимий, дўстона муносабатларининг, совет халқига бўлган ажойиб меҳр-муҳаббатларининг гувоҳи бўлдик. Улар бу дўстликни абадий деб билиб, муқаддас сақламоқдалар. Мана бир мисол.

Бир куни бизга машҳур Шипкани кўрсатадиган бўлишди. Шипка довонидаги Сталетов тепалигига йўл олдик. Бу ерга етиб борганимизда жуда кўп одамларнинг, шоду ҳуррамликнинг устидан чиқиб қолдик. Кейинроқ билсак, болгар коммунистлари ўз байрамларига тўпланишган экан. Сливен, Котел, Габрово, Шипка шаҳарларидан жуда кўп коммунистлар бу ерга келишибди.

Одамлар доира бўлиб тўпланиб олишган. Ўртада анча ёшга бориб қолган, узун бўйли, қоматдор, қизил кўйлакли бир киши нималар ҳақдадир ҳикоя қиларди. Бироздан сўнг уни бизга таништиришди. У Компартия ветерани Димитр Милев экан. Ўртоқ Милев Совет Иттифоқидан келганимизни билгач, нима учундир ҳаяжонланиб кетди. Чекиб турган сигаретини эзиб ташладида, ҳаммамизни бағрига босиб, шундай деди:

— Азиз дўстлар! Менинг ёшим олтмишда. Ўшандан қирқ йилини партияга бағишладим. Кўп нарсаларни кўрдим, кўп воқеаларнинг гувоҳи бўлдим. Анчагина мамлакатларни кезиб чиқдим. Шу жумладан буюк, қадрдон, меҳрибон Совет Иттифоқини кўриш ҳам менга насиб этди. Мен сизларнинг юртингизни чин қалбдан севаман... Унга таъзим қиламан! Биз болгарлар Россияни ҳар қачон иккинчи она-Ватанимиз деб биламиз. Онажонимизга биздан салом айтинглар!..

...Болгария сафаридан қайтганимга анча бўлди. У ерда кўрган ажойиб манзаралар, учрашган ёру дўстлар кўз ўнгимда боғидай гавдаланади. Ҳамон дўстим Димитр Милевнинг миннатдорчилик сўзлари қулоғим остида эшитилади. Бу сўзлар абадий дўстликнинг рамзий ифодаси эди.

М. УМАНСКИЙ,
Москва шаҳри.

ПЛОВДИВ ШАҲРИ. Ёшлик тепалигидаги янги турар-жойлар.

Суратларда: (юқорида) Пловдив шаҳридаги «1001 хилдаги моллар» магазинининг аълочи сотувчиси Ели Кедикова ва (пастда) хизмат кўрсатган қурувчи Велко Дюкенжиевларни кўриб турибсиз.

Автор фотолари.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ОЛИЙ МАКТАБЛАР — ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

ВАРШАВА. (ТАСС). Янги беш йилликда Польшада илмий тадқиқотлар ўтказиш учун ажратиладиган ҳамма маблағларнинг салкам 12 проценти олий ўқув юртларига берилади. Бу нарса мамлакат халқ хўжалиги учун тадқиқот ишлари ўтказишда олий мактабларнинг роли ошиб боришидан далолат беради.

Яқинда институтлар ва университетларнинг ички тузилиши ўзгартирилганлиги туфайли олий мактабларни тадқиқот ишларига кенгроқ кўламда жалб этиш мумкин бўлиб қолади. Олий мактабларнинг тадқиқот базаларини яхлитлаштириш биринчи босқичи поёнига етказилди. Неча юзлаб майда кафедралар ва факультетлар яхлит институтларга айлантирилиб, ғоят кенг кўламда илмий ишлар олиб бормоқ учун каттагина базага эга бўлиб қолди. Масалан, ислоҳотдан аввал мамлакатнинг 10 та политехника институтида салкам 1700 та кафедра, факультет ва лаборатория бор эди. Ислоҳотдан сўнг шуларнинг сони 267 тага тушиб қолди.

Мутахассисларнинг фикрига кўра илмий тадқиқот потенциалини марказлаштириш яқин вақтлар ичидаёқ олий мактабларнинг Польша халқ хўжалиги билан ҳамкорлиги соҳасида сезиларли натижалар келтиради.

ФИТНАЧИЛАР ХАЛҚ СУДИДА

ЗАНЖИБАР. 10 май. ТАСС мухбири В. Диброва хабар беради:

Танзания орол қисми халқ ҳукуматини ағдариб ташлаш пайида бўлган бир тўда фитначиларни Занжибар суди ўлимга ҳукм қилди. Бу ерда бўлиб ўтган оммавий митингда шу ҳукм эълон қилинди. Митингда фитна қатнашчилари халқ олдида турғазилди, шунингдек уларнинг фитначилик фаолиятини исбот қилувчи қуроллар ва бошқа ашёвий далиллар кўрсатилди.

Бултурги йилнинг августида бир тўда фитначилар контрреволюцион яширин ташкилот билан алоқа боғламоқ ва тўнтариш ясамоқ учун оролларга туширилган эди. Фитначилар Танзаниянинг Занжибардаги халқ мудофаа кучларининг баъзи офицерлари мададига суяниб, хомтама бўлдилар. Ҳарбий хизматчиларнинг ҳушёрлиги туфайли бундай уриниш барбод этилди ва фитначилар қамоққа олинди:

Митингда сўзга чиққан президент Каруме фитначилар Занжибардаги қонуний ҳукуматни ағдариб ташлаб, муҳожирликдаги Занжибар султони ҳокимиятини тиклаш ниятида бўлганлар деди.

Президент шу тўда оролга туширилишидан сал вақт илгари Пемба оролида Англиянинг бир неча фуқароси ушланганлигини маълум қилди. Инглиз фуқаролари оролга елканли қайиқларда келганлар ва «Навигация хатоси» туфайли адашиб оролга тушиб қолдик, деб туриб олганлар.

ПАРТИЯНИНГ УСТАВИ МАЪҚУЛЛАНДИ

МУЛУНГУШИ, 10 май. (ТАСС). **Замбиядаги ҳукмрон миллий мустақиллик бирлашган партиясининг миллий конференцияси кеча резолюция қабул қилди. Бу резолюция Замбия миллий мустақиллик бирлашган партиясининг миллий кенгаши ишлаб чиққан партиянинг янги уставини маъқуллади.**

Делегатлар КПСС Марказий Комитетининг миллий конференцияга йўллаган табрикномасини зўр мамнуният билан тингладилар. Маҳаллий матбуот ва радио табрикномада Замбия миллий мустақиллик бирлашган партиясининг империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашдаги ролига берилган баҳони ва Замбия ҳамда Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қилинган даъватни алоҳида уқтириб ўтади.

Замбия миллий мустақиллик бирлашган партиясининг кеча эрталаб ўтказилган мажлиси Африкадаги олти мамлакат — Кения, Танзания, Бурунди, Ботсвана Конго Демократик Республикаси ва Свазиленд ҳукмрон партиялари делегатларининг нутқларига бағишланди. Танзания президенти Жулиус Неърере делегатлар ҳузурида катта нутқ сўзлади.

Телетайп лентасидан

ПРАГА, 10 май. Миллий байрам — Совет Армияси Чехословакияни озод этганлигининг 26 йиллиги муносабати билан ЧССР Президенти Л. Свобода кеча Прагаградда катта қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида ЧКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Г. Гусак, ЧССР Ҳукуматининг раиси Л. Штроугал, ЧССР Федерал мажлиси раиси Д. Ганес ва Чехословакиянинг бошқа таниқли партия, давлат ва жамоат арбоблари, дипломатия корпусининг аъзолари қатнашдилар.

* * *

ВАШИНГТОН, АҚШ давлат секретари У. Рожерс Ғарбий Европа ва Яқин Шарқ мамлакатларига бориб келди. «Нью-Йорк таймс» газетаси шу сафарнинг якунларини шарҳлаб, Рожерснинг визити натижасида Қўшма Штатларнинг Исроилга нисбатан олган мажбуриятлари кўпайди, ва «Қўшма Штатлар Исроилни сиёсий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга ваъда берди» деб ёзади. Ҳатто бундан кейин Исроилга ҳарбий мадад берилиши таъминланиши ҳам мумкин, деб таъкидлайди газета.

Хуллас, Рожерс Америка Тель-Авивга ўз сиёсий агрессиясини давом эттира оладиган даражада ёрдам бераверади ва кўпайтиради, деб Исроил раҳбарларига ваъда қилди.

Спорт

ЯШИН ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Талантли дарвозабон Лев Яшин 27 май куни Лужникида бўладиган футбол билан хайрлашув матчига тайёргарлик кўрмоқда. Бу учрашувга қатнашиш учун жаҳоннинг кўпгина футбол «юлдузлари» розилик бердилар. Улар орасида дарвозабонлар Мазкуркевич (Уругвай), Виктор (Чехословакия), ҳимоячилар Жоркефф (Франция), Шульц (ГФР), Месэй (Венгрия). Факкетти (Италия), Шнеллингер (ГФР), ярим ҳимоячилар — Беккенбауэр (ГФР), Бонев (Болгария), Куна (Чехословакия), ҳужумчилар — Думитраке (Румыния), Жанч (Югославия), Мюллер (ГФР), Любанский (Польша) бор. Шунингдек, Мексика терма командасининг капитани Пено, Польша терма командаси ўйинчилари Анчока ва Хагара ҳам келадилар.

Пеле «Сантос» командаси 23 ва 26 майда Боливияда иккита ўйин ўтказиши сабабли 27 майда Москвага келолмайдиган бўлди. Англиялик футболчилар ҳам мамлакат чемпионатининг календарь ўйинларида банд бўлганликлари учун Лужникига келолмасликларини маълум қилдилар.

Маълумки, жаҳон футболи «юлдузлари» терма командасига қарши «Динамо» (СССР) терма командаси ўйнайди. Бу командада Москва динамочиларидан ташқари тбилисилик Хурцилава, Метревели, киевлик Хмельницкий, Пузач, минсклик Сахаров, Малофеевлар ҳам бўладилар.

Учрашувга Бахромов, Казаков, Круашвилилардан иборат эътиборли судьялар бошчилик қилишади. Динамочиларни Константин Бесков, «юлдузлар»ни югославиялик Райко Митич мусобақага тайёрламоқда.

ОБЛАСТЬ ЧЕМПИОНЛАРИ

Оққўрғонда кураш бўйича область биринчилиги мусобақалари бўлди. Кутилгандек Пискент полвонлари команда ҳисобида ғолиб чиқдилар. Иккинчи ўринни Оржоникидзе райони, учинчи ўринни Калинин райони вакиллари эгалладилар. Ўз вазнлари бўйича Т. Ҳасанбоев, И. Ҳайдаров (Пискент), И. Ерофеев (Оржоникидзе), Р. Файзиев, А. Хонхўжаев (Пискент), Ч. Юсупов (Ўрта Чирчиқ), Н. Маликов, А. Бегматов (Пискент) область чемпиони фахрий номини қўлга киритдилар.

(Газетамизнинг навбатдаги сони 14 майда чиқади)

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Қаллоб қўлга тушди

Садирнинг кутилмаганда милиция формасини кийгиси келиб қолди. Ёш йигит умрини осойишталик посбонлари сафида, безорилар, ичкиликбозлар, текинхўрларга қарши курашга бағишлашга қарор қилиптида, деб ўйламанг. Асло бундай эмас.

Дайдиб, минг кўчага бош суқиб кирган Садир осон пул топиш йўлини ахтарарди. Шунда унинг миясига бир «ажойиб» фикр келди:

— Қаердан бўлса-да, милиция формасини топиш керак! Шоферларни тўхтатиб, ҳужжатини сўраш, айбини топиб «штраф» олиш, қолаберса, истаган жойга машинада бориш...

Садир Исроилов ҳушёрхонада шофер милиционер бўлиб хизмат қилувчи Анас Содиқов билан танишиб олди. Бир неча кун машинани ремонт қилишда ёрдамлашган бўлди. Пайт пойлаб А. Содиқовнинг сержант формасини кийиб ғойиб бўлди...

Садир «милиционер» дастлабки автобусни тўхтатди. Геология-разведка экспедицияси ишчиларини тунги сменадан уйларига элтиб қўяётган шофер Николай Пивнев кўча қоидасини бузмаган эди.

— Хўш, кечаси ҳеч қандай милиционер бўлмайди деб чойчақа ишлагани чиқипсан-да, — деди Садир «милиционер». — Яхши эмас, йигитча, қани, правангни чўз!

У ишчиларни уй-уйларига элтиб қўйяпман. Ҳеч қандай айбим йўқ. Мана путёвкам билан правам. деди.

— Ҳа, майли. Сенларга ҳам қийин. Тирикчилик. Правангни қайтиб бераман. Қани «яримта»га чўз!

Н. Пивнев «милиционер»га сариқ чақа ҳам бермади. Садир эса эртага «яримта»га чўзганингдан кейин правангни қайтиб оласан, деди-да, иккинчи машинага ҳуштак чалди. Абдунаби Абдувалиевдан «яримта»га ундирди, Зокир Абдусамадовнинг правасини олиб қўйди..

Ярим кеча. Кўчада машиналар қатнови анча сийраклашган. Садир Телов—Олмалиқ йўлида бир-икки соат дайдигандан кейин шаҳар бозори олдига келиб қолди. Дам олиш куни бўлганлиги учун мол ортган юк машиналари бозор олдида тўхтарди.

Садир енг шимариб «иш»га киришиб кетди.

— Нега давлатнинг машинасига мол ортасиз?

— Қани правангизни чўзинг!...

Бу пайт Николай Пивнев ишчиларни манзилларига элтиб қўйди-да машинани тўппа-тўғри шаҳар милициясига қараб ҳайдади. Шу куни младший лейтенант Муҳитдин Мамасолиев навбатчилик қиларди. Навбатчи шикоятчининг арзини тинглагач, муҳофаза қилиш бўлимига, хушёрхонага, постларга телефон қилди. Ҳеч қаердан Николай Пивнев айтган «милиционер»ни топиб бўлмасди.

— Ўша милиционерни танийсизми? сўради навбатчи шофердан.

— Албатта танийман, ўртоқ младший лейтенант.

Тонг отмасдан М. Мамасолиев шофер Пивнев билан йўлга чиқди. Улар шаҳарнинг деярли барча кўчаларини айланиб чиқишди. Бир неча сержантларга дуч келишди. Лекин улар орасида халиги «сержант» йўқ эди.

— Энди бозорга қараб ҳайданг, — деди младший лейтенант шоферга. Бозорнинг айни қизиган пайтида етиб борамиз, деди. Пивнев бозор олдида машинадан тушар экан, юк машинаси шофери ҳужжатини текшираётган «милиционер»ни кўрдида «ана, менинг правамни олиб қўйган «милиционер» ўша» деди.

Младший лейтенант Н. Пивневдан вазмин бўлишни илтимос қилиб, «сержант» ёнига келди. М. Мамасолиев ундан ҳужжатини кўрсатишни сўраганда Садир аввалига ўзини йўқотиб қўйди, сўнг эса ҳеч нарсани билмагандай М. Мамасолиевдан баланд кела бошлади.

— Сизнинг ўзингиз кимсиз, менинг ҳужжатимни талаб қиладиган?

М. Мамасолиев (граждан формасида эди) ҳужжатини кўрсатди, сўнг Садирнинг ҳужжатини талаб қилди. Садир қўлга тушганини сездида, бозор ичига, одамлар орасига қараб ўзини урди. Лекин, узоққа қочолмади. қўлга тушди.

Младший лейтенант Муҳитдин Мамасолиевнинг оперативлиги, ишчанлиги, тажрибакорлиги туфайли бир неча оғир жиноятлар ўз вақтида очилган. У ҳалол ва фидокорона меҳнати билан олмалиқлик ҳамкасблари даврасида ҳурмат-эътибор топган.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан — **Москва кўрсатади.**
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
17.50 — **Кўрсатувлар программаси.**
Ўзбек тилида: 17.55 — Ўқувчилар учун. **«Бахтимиз учун курашганлар».** 18.25 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида). 18.35 — **Андижон чет тиллар институти бадиий ҳаваскорларининг концерти,** 19.15 — **«Ахборот»** информацион программаси. 19.30 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Ўн уч қалдирғоч изидан».**
МОСКВА КЎРСАТАДИ
22.30 — **Футбол бўйича СССР биринчилиги «ДИНАМО»** (Москва) — **«ДИНАМО»** (Киев) Танаффус вақтида киножурнал, 00.15 — **«Вақт»** информацион программаси.
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
17.45 дан — **Москва кўрсатади.**
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида: 20.40 — **Саноат ходимлари учун кўрсатув.** 21.00 — **Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти,** 21.40 — **«Кўзгудаги сув париси»** (бадиий фильмнинг биринчи серияси).
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИНИНГ ПРОГРАММАСИ
18.00 — **Физика.** 9-синф. **«Космик учишнинг физик қонунлари»,** ўқув фильми (рус тилида). 18.30 — **Биология.** 10-синф. **Биоценозлар** (рус тилида). 19.00 — Сиртдан ўқиётган 2-курс студентлари учун. **Немис тилидан 12-машғулот.** 19.30 — **Инглиз тилидан 12-машғулот.**

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/V да **Мария Стюарт,** 13, 14/V да **Олтин девор.**
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/V да **Менинг жаннатим,** 13/V да **Севишганлар хиёбони,** 14/V да **Паранжи сирлари.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА
Ой бориб, омон қайт — «НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).
Денгиз қўшиғи — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 12, 1, 5, кеч 6, 7, 9 да).
Кунгабоқар — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
Салют, Мария! — «СПУТНИК» (кундуз соат 2, 3, кеч 8 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 8 да).
Ҳамроз (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 2.40, кеч 8.30 минутларда), «МОСКВА» (кеч соат 8.40 минутда).
Директор — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).
Гул ва тош — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6, 8.45 минутда).
Асунта, бехато от! — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, 4.30 ва кеч 6.15 минутларда).
Том Жонс (2 серия, рангли) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
12, 13 май кеч соат 8 да
КАТТА КОНЦЕРТ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: МУХАММАДЖОН МИРЗАЕВ, ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ;
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: Одил КАМОЛХЎЖАЕВ, Дилбар ФАЁЗОВА;
Солистлар: Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ойхон ЁҚУБОВА, Хайриддин ФАЁЗОВ, Жуманазар БОЙЖОНОВ, Римма РИХСИЕВА.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани — Зайтуна ТОЖИБОЕВА олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиуми, партия ва жамоат ташкилотлари ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг бўлимлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиум аъзоси ҳамда механика ва бошқариш процесслари бўлимининг академик-секретари, техника фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, СССР Давлат мукофоти ва Беруний номидаги Республика мукофоти лауреати

Муҳаммад Тошевич УРАЗБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р — 02513 № А—1746. ИНДЕКС — 64697.